

VINERI • 15 AUGUST 2008 • ANUL LVIII NR. 33

FOAIA

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@foaia.hu

*„Poezia nu va pieri niciodată”
Călător prin ținutul castelelor
Sântămăria Mare, sărbătoarea mamelor*

CALENDAR ORTODOX

18 august, luni – Sf. Mucenici: Flor, Lavru, Polien și Leon.
19 august, marți – Sf. Mucenici: Andrei Stratilat, Timotei, Agapie și Tecla.
20 august, miercuri – Sf. Prooroc Samuel; Sf. Mucenici Sever și Iliodor.
21 august, joi – Sf. Ap. Tadeu; Sf. Mc. Vasa; Sf. Mucenici Donat diaconul, Romul preotul, Silvan diaconul și Venust.
22 august, vineri – Sf. Mucenici: Agatonic, Antuza, Zotic, Irineu și Or.
23 august, sâmbătă – †) Sf. Mucenic Lup; Sf. Mc. Irineu episcopul; *Odovania Praznicului Adormirii Maicii Domnului*.
24 august, duminică – Sf. Sfințit Mucenic Eutihie; Sf. Mc. Tation.

AGENDĂ

18 august

1959 – la Teatrul de Operă și Balet din București a avut loc premiera operei „Răscoala”, dramă populară muzicală de George Dumitrescu, sub formă de concert.

19 august

1891 – s-a stins din viață Theodor Aman, pictor român.

20 august

1868 – moare, la Iași, Costache Negruzzi, reprezentant de frunte al curentului național-popular în limbă și literatură de la „Dacia literară”.

1938 – la Târgu Jiu sunt terminate lucrările de ală-mire a „Coloanei fără Sfârșit” și începe aranjarea me-sei și a scaunelor brâncușiene.

1972 – dansatorul Gheorghe Nistor din Micherechi a primit distincția „Maestru al artei populare”.

21 august

1723 – s-a stins din viață Dimitrie Cantemir, clasic al literaturii române.

22 august

1890 – s-a stins din viață, la Mircești, Vasile Alecsandri, reprezentant de frunte al revoluției de la 1848 din Moldova.

23 august

1924 – s-a născut, la Oradea, scriitorul Paul Everac.

24 august

1820 – moare, la Lvov, Ion Budai Deleanu, cărturar iluminist, primul scriitor modern al literaturii române, autor al poemului eroic-comic „Țiganiada” din 1812.

Citatul
săptămânii

„– Voiți glorie? Munciți, dar munciți mult: nu umblați s-o prindeți în cursă. Gloria e ceva mai mult decât un soarece.”

B. Șt. Delavrancea (1858–1918)

Chitighaz

Sala sporturilor va purta numele
a doi frați olimpici

Sala de sport din Chitighaz va primi numele „Mudin”. Frații *István* și *Imre Mudin* sunt cei mai cunoscuți sportivi ai Chitighazului, care la începutul secolului trecut au obținut rezultate remarcabile, participând atât la Jocurile Olimpice de la Londra din 1908, cât și la sărbătoarea sporturilor din Stockholm, în 1912. Ba mai mult, exact cu o sută de ani în urmă, la cea de-a patra ediție a Olimpiadei, Mudin István a purtat drapelul delegației maghiare pe care a reprezentat-o în capitala Angli-

ei, după ce Ungaria a refuzat să participe la jocuri sub steagul Austriei.

Serbarea de botez a Sălii Sporturilor din Chitighaz va avea loc sâmbătă, 16 august, în cadrul Zilei Satului și al Festivalului Pogăcițelor, fiind inițiată de *Kalcsó István*, cel care s-a dedicat cercetării vieții celor doi sportivi de performanță, atleți ai Clubului MAC (Magyar Atlétikai Club). Rezultatul cercetărilor, care au durat mai bine de un deceniu, va ajunge la public în forma unei cărți. Lansarea cărții, intitulată

„Frații Mudin” va avea loc, de asemenea, în cursul zilei de sâmbătă. La serbare vor participa și descendenții olimpicii care, venind din mai multe colțuri ale Europei, aici la Chitighaz – în satul natal al părinților lor – vor avea posibilitatea să se cunoască, ne-a informat *Kalcsó István*, care din materialul adunat (fotografii, medalii și cupe) va organiza și o expoziție permanentă în Sala Sporturilor din Chitighaz.

Serbarea de botez va începe la ora 10.00.

A. Bauer

Filmul lunii august
la ICR

ICR Budapesta continuă și în timpul verii seria de prezentare a filmelor românești sub genericul Film Club. În luna august publicul din Ungaria va putea viziona atât la Budapesta cât și la Seghedin un film al noului val regizoral din România, „Ryna”, în regia *Ruxandrei Zenide*. Distins cu premii internaționale, printre care Premiul Fipresci 2005, Premiul Vague d'Or 2005 pentru cel mai bun film, „Ryna” prezintă situația delicată a unei adolescente sărace din Delta Dunării, pusă în postura de a alege, conștientă de pre-

țul pe care îl va avea de plătit, între a-și manifesta liberă feminitatea, sau a o reprimă, pendulând între valorile tradiționale și visele materialiste. „Ryna”, cu *Dorothea Petre* în rolul principal, este o critică socială aspră, un studiu cinematografic care vorbește despre abuz, libertate, legături de familie și emancipare. Filmul a fost proiectat la sediul ICR Budapesta în data de 6 august 2008, iar în data de 27 august, de la ora 19.00 va fi prezentat și la sediul filialei Seghedin a ICR Budapesta.

A. Butar

Micherechi

Sfântul
Maslu

După tradiție, și în acest an, cu ocazia sărbătorii Adormirii Maicii Domnului, la 15 august, în biserica ortodoxă română din Micherechi se va săvârși Taina Sfântului Maslu.

Cu această ocazie, credincioșii din Micherechi se vor putea împărtăși cu harul dumnezeiesc în vederea tămăduirii sufletești și trupești și a iertării păcatelor.

Slujba Sfântului Maslu va începe după-masă la ora 14.00.

A.B.

Întâlnirea jurnaliștilor români

Sâmbătă, 16 august, la Micherechi va avea loc întâlnirea jurnaliștilor români din Ungaria cu reprezentanții Forumului Internațional al Jurnaliștilor

Români, organizație înființată de curând cu scopul creării unei comunicări multidirecționale între profesioniștii presei românești din întreaga lume. În cadrul

întâlnirii de la Micherechi, fondatorii acestui Forum vor face o prezentare a activității și obiectivelor asociației.

E.I.

Sărbătoarea hramului

Cu o zi după Adormirea Maicii Domnului, pe 16 august, credincioșii ortodocși români din Săcal vor sărbători hramul acestor mănăstiri românești din

Ungaria. Cu această ocazie, de la ora 9.30, va avea loc o liturghie arhierască,

săvârșită de *PS Episcop Siluan*, înconjurat de un sobor de preoți și călugări.

HTTP://WWW.FOAIA.HU

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Petrecere cu surprize

Cei care au primit pentru vinerea trecută o invitație în grădina Uniunii Culturale, au știut că sunt așteptați la o după-masă veselă, de distracție și odihnă, cu mici și cotlet la grătar, sau pentru vegetarieni și cei în post câte-o bucată gustoasă de vinete, ciuperci și porumb la grătar (mulțumite acestea din urmă domnului *Gheorghe Popa* și soției sale *Ana* din Cenad). Organizatorii –

nească” – s-au pregătit însă și cu niște surprize.

Prima a fost când, în sala mare a Uniunii, toți cei prezenți au felicitat-o pe doamna *Cornelia Taga*, fosta conducătoare a grădiniței românești din Iula, care a ajuns la vârsta pensionării. „Noi nu avem cuvinte să mulțumim pentru tot ceea ce doamna *Cornelia* a făcut în cei 40 de ani de activitate pentru copiii români din Iula. Cel mai

plomă și un cadou doamnei educatoare. Sărbătorita a mulțumit cu glas tremurând, fiind înconjurată apoi de colegi și prieteni, care i-au adus o mică „pădure” de flori, dorindu-i ani mulți în liniște și odihnă.

Între timp, în curte, oaspeții au fost așteptați la un suc sau o bere rece și la un grătar gustos. Pentru ca și atmosfera să fie cât mai plăcută, s-au îngrijit surorile *Lili* și *Angela Doroș* din Chitighaz, care au încântat publicul cu muzică folk și romanțe românești. Debutante la Cenaclul Flacăra, în anul 1984, cele două cântărețe ne-au prezentat acum piese din repertoriul corifeilor cenaclului românesc.

Și când credeam că toată lumea s-a săturat de grătare și alte bunătăți, a apărut o tavă mare cu friptură de miel la cuptor (donăție a lui *Gheorghe Berényi*), care a avut așa succes mare la public că a și dispărut în scurt timp.

E. Iova

Autogovernarea Românească din Iula, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria și redacția săptămânalului „Foaia româ-

bine ar ști să vorbească acei numeroși copii, pe care i-ați educat, i-ați format”, a spus președintele dr. *Ioan Ciotea*, înmânându-i o di-

EDITORIAL

Români din amintiri

De această dată, scrierea mea nu se va referi la acele persoane care, pentru bani și pentru a bucuria de a distinge din interior comunitatea, intră în autogovernările românești, se dau drept români, decid despre soarta școlilor și grădinițelor noastre fără ca ei să vorbească limba noastră, să cunoască tradițiile românești. Etnobișnițarii, al căror nume până acum zece ani nici nu-l știam, au fost și vor fi, din păcate încă (prea) mult timp, subiectul disputelor dintre membrii comunității românești din Ungaria.

Mai nou apar însă printre noi tot mai multe persoane, care după ce ani sau decenii de-a rândul și-au ascuns rădăcinile lor românești, în momentul când le este în interes sau au și cel mai mic avantaj din acest lucru, se afișează ca români. Portretul românului din interes nu este greu de creat: acesta vorbește românește numai când vrea să obțină bani de la un oficial din București, iar când îi întoarce spatele, crezând că acela nu-l mai aude, imediat schimbă pe limba ungurească; își aduce aminte de originea lui românească numai atunci când i se oferă pe gratis un blid de popricaș la vreun festival gastronomic românesc; își dă copiii la școală românească, nu ca aceștia să învețe românește, ci pentru că a auzit că acolo se obține mai ușor bacul și examenul de limbă, iar odrasla lui are mari șanse să-și petreacă vacanțele pe litoralul românesc fără să-l coste vreun ban și nici măcar nu trebuie să știe bietul copil să zică „bună ziua”. Român din interes este și acela care se bate-n piept în fața cunoștințelor din România că și el este român, dar acasă cu copiii sau nepoții lui, în intimitatea vieții de familie, vorbește numai în ungurește. Pentru că „a uitat” sau i-a fost, pur și simplu, rușine să transmită mai departe limba română, să-și învețe urmașii în limba strămoșilor lor.

Uneori suntem tentați să credem (de fapt, să ne amăgim) că există totuși o mică-mititică redeșteptare a sentimentelor românești printre unii membri ai comunității noastre, care până acum au vrut să-și uite limba și originea de român, iar acum și-au dat seama de „greșeala” pe care au făcut-o și se străduiesc să recupereze ceea ce au pierdut. Din păcate, însă, aceste inițiative slăbuțe încă nu înseamnă o redeșteptare a sentimentelor de neam. În cazul unei minorități cu un număr atât de redus ca cel al comunității noastre, mai presus de toate ar trebui să fie spiritul de comunitate, unitatea pentru un singur scop comun: păstrarea limbii și culturii noastre românești! Și toate celelalte urmează numai după acestea...

Dacă vom fi români numai din interes, se vor închide cu timpul în fața noastră toți sacii cu bani de la București, care, atât cât se poate, totuși mai repară câte-o biserică sau sprijină câte-o manifestare (pe care noi o facem apoi și un pic ungurească, ca nu cumva să se supere vecinul). Realitatea noastră falsă (se înțelege: români de limbă și cultură ungurească!!!) poate fi păstrată câțiva ani, dar nicidecum nu va supraviețui prea mult timp. Acest praf pe care îl aruncăm în ochii lumii este clar spre rușinea noastră și, mai ales, spre cea a urmașilor noștri.

Românii morți (sau morți vii) din Ungaria nu interesează pe nimeni. Iar dacă suntem români numai din interes, numai pentru avantaje, este ca și cum am fi o comunitate moartă.

Eva Iova

La mulți ani!

Tudor Arghezi

De ce-aș fi trist?

De ce-aș fi trist, că toamna târzie mi-e frumoasă?
Pridvoarele-mi sunt coșuri cu flori, ca de mireasă.
Fereastra mi-este plină
De iederi împletite cu vine de glicină.
Beteala și-o desface la mine și mi-o lasă,
Când soarele rămâne să-l găzduiesc în casă.
O prospețime nouă surâde și învie
Ca de botez, de nuntă și ca de feciorie.

De ce-aș fi trist? Că pacea duioasă și blajină
Mă duce ca o luntre prin liniști de lumină?
E un surâs și-n vraful de cărți, să mă alinte.
Vieți noi tresar vioaie din foste oseminte.
Văd frunza că scoboară din ramuri câte una.
Le ruginise bruma, le argintase luna.
Aud și grânguritul de dragoste cu jele,
Oprit cu porumbeii pe coama casei mele.

Luceferii de noapte, scăpărători, i-adun
Din cerul ca o coadă deschisă de păun.
Singurătatea-mi doarme, culcată-n somn alături,
De-a lungul, între pături.
Mă-ntrebă câteodată, trezită dintr-un vis:
– „Ești tot aici cu mine și tot cu mine-nchis?”
Nu mă sfiiesc de dânsa, nici ei nu-i e rușine
Că fuge să se-ascundă de lume lângă mine.

De ce-aș fi trist? Că nu știu mai bine să frământ
Cu sunet de vioară urciorul de pământ?

Nu mi-e clădită casa de șita peste Trotuș,
În pajiștea cu crânguri? De ce-aș fi trist? Și totuș...

**Cu ocazia împlinirii
vârstei de 70 de ani,
fostii studenți,
colegii și toți aceia
cărora le-a fost
sfătuitor, mentor
și îndrumător
îi urează
profesorului
Gheorghe Petrușan
la mulți ani
cu sănătate
și multe bucurii!**

Pe scurt...

**SITUAȚIE FĂRĂ PRECEDENT
LA VAMA CENAD**

În 24 de ore, la sfârșitul săptămânii trecute, aproape 29.000 de persoane au intrat sau au ieșit din România la punctul de trecere de la Cenad. Chiar dacă la Cenad mașinile pot intra în România pe patru benzi, timpul de așteptare a crescut foarte mult.

**MARATON DE FILM
ÎN DELTA DUNĂRII**

La Sfântu Gheorghe a început cea de-a cincea ediție a Festivalului Internațional de Film Independent „Anonimul”, festivalul încheindu-se duminică, 17 august. Pentru marele trofeu „Anonimul”, la categoria lungmetraj, se vor întrec șapte filme, între care și unul românesc: „Boogie” în regia lui Radu Muntean. Acesta este singurul lungmetraj românesc selectat în 2008 la Cannes, în secțiunea „Quinzaine des Realisateurs”. La secțiunea „scurtmetraj”, vor concura 72 de filme, dintre care 20 românești. Printre acestea se numără „Știi tu” de Liviu Marghidan și „Interior”. Sca-ră de bloc” de Ciprian Alexandrescu.

**LUCRĂRI DE REABILITARE
LA CETATEA DEVA**

Municipiul Deva a obținut finanțare nerambursabilă de 1.500.000 de lei prin Programul național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de zone verzi. Cetatea Deva, monument istoric din secolul al XIII-lea, a intrat într-un amplu proces de reabilitare. Prima parte a lucrărilor a început în luna august prin montarea mai multor schele pe zidurile cetății.

**NUMĂR-RECORD
DE TURIȘTI PE LITORAL**

La sfârșit de săptămână s-a înregistrat un număr-record de turiști în stațiunile de pe litoralul românesc al Mării Negre. Numărul celor care au făcut plajă la mare a ajuns la 150.000 de persoane, aproape dublu față de numărul înregistrat la începutul săptămânii trecute. La sfârșit de săptămână, pe litoralul românesc erau înregistrați 4.990 de turiști străini și 144.037 de români.

Zilele Aradului
2008

Programul intitulat „Zilele Aradului” îi va pune pe arădeni la grea încercare în perioada 18–24 august, oferindu-le nu mai puțin de șapte zile de distracție, informează aradon.ro. Cu toate că unele lucruri deveniseră deja tradiție de Zilele Aradului, organizatorii vor să bată cu această ocazie recordurile din trecut: în loc de 5 zile de distracție de zilele orașului vor fi 7, în loc de 7 scene, câte erau în trecut, vor fi amplasate 10 (în cartiere, pe ștrand, în Parcul Eminescu), în loc de evenimente convenționale vor fi organizate spectacole inedite (expoziții în aer liber și pictură live, teatru în parcuri etc.), în loc de câteva titluri de onoare aproape 150 de cupluri vor fi cinstite pentru 50 de ani de căsătorie.

Și asta nu e tot: evenimentele pe toate gusturile și în toate zonele se vor încheia cu un festival al cătlanelor cum nu s-a mai văzut în Arad. 12 mii de porții de tocană vor fi pregătite duminică, pe 24 august, două tone de carne fiind scoase la bătaie de organizatori. 20 de echipe (formate din reprezentanți de la primăriile din județ, din Ungaria și Germania) vor pregăti de mâncare pentru toți, porțiile costând trei lei, iar banii urmând să fie donați organizației „Mâini deschise”. Ineditul acestui festival e dat însă de un cătlan care are capacitatea de 3.500 de litri și în care se vor găti, din o tonă de carne, o tonă de ceapă și una de cartofi, 7.500 de porții de „gulaș de Szeged”.

De joi, 21 august, începe show-ul în cartierele Aradului, iar de vineri concertele pe ștrand. Nu au fost uitate nici simpozioanele, ședințele festive, vernisajele în aer liber sau cei 30 de artiști plastici, care sâmbătă și duminică, vor picta pe malul Mureșului, plimbările cu trăsurile, cu trenulețul turistic sau cu Săgeata Albastră, evenimentele sportive, concertele simfonice.

Iată câteva dintre concertele mai însemnate:

Luni, 18 august, Parcul Eminescu, ora 20.00 – concert în aer liber „Arădenii cântă pentru arădeni”, invitat Nicu Alifantis.

Miercuri, 20 august, Parcul Eminescu, ora 19.00 – Muzică vieneză, concert în aer liber susținut de Filarmonica Arad.

Vineri, 22 august, Ștrandul Neptun, ora 19.00 – Concert extraordinar: Amadeus, Analia Selis, Simplu, 2 Unlimited, Neri per Caso (Italia), Holograf.

Sâmbătă, 23 august, Ștrandul Neptun, ora 19.00 – Puya, Andrei, Florin Chilian, Celia, Blaxy Girls, Bere Gratis, Damian&Brothers.

Duminică, 24 august, Ștrandul Neptun, ora 18.00 – Aurel Tămaș, Oana Sârbu, Teodor Ciucur-Bihor, Cristian Pomohaci. E.I.

Festivalul
Castraveților

16–17 august 2008

Autogovernarea comunei Micherechi
organizează în zilele de 16–17 august 2008
cea de-a VI-a ediție
a Festivalului Castraveților

16 august, sâmbătă

- 15.00 Parada grupului de majorete din Mezőberény – spectacol pe scenă
- Deschiderea festivă
- 16.00 Oanu Lianu (Oradea) – muzică populară românească
- 16.30 Deschiderea expoziției de pictură a Irinei Pui
- 17.00 Castravetele cel mai-mai-mai... Concurs vesel legat de legumele produse
- 17.30 Dans modern „Break”
- 18.00 Garage Beet Band
- 20.00 DEJA-VU Dance Team
- 21.30 Dj. Sebi (Oradea) – muzică de petrecere

17 august,
duminică

- 7.00 Concurs de gătit la ceaun
- 12.00 Anunțarea rezultatelor, înmânarea diplomelor
- Masa de prânz
- 13.00 „Cea mai frumoasă stradă”
- „Suntem soți de 25 și 50 de ani”
- 14.00 Spectacol folcloric.
- 16.00 „Vine Cluju pe la noi!”
- 19.30 Tragerea tombolei
- 20.00 „Fásy mulató”
- 22.00 Foc de artificii
- 22.30 Frații Stoica – muzică de petrecere

Festivalul
Pogăcițelor
16 august 2008

Autogovernarea comunei
Chitighaz organizează
pe 16 august 2008
cea de-a II-a ediție
a Festivalului Pogăcițelor,
în Parcul
Castelului Almásy.

- 9.00 Deschiderea oficială
- 10.00 „Serbarea de botez” a Sălii de Sport,
- Vernisaje de expoziții
- 10.30 Teatrul de păpuși din Bistrița
- 11.00 Programul Școlii de Artă
- 11.30 Program cultural
- 12.00 Programul trupei rock Revelation
- 12.30 Sport
- 13.00–14.00 Masa
- 14.00 Program folcloric

- 15.00 Program pentru copii
- 15.30 Sport
- 15.45 Fanfara „Erkel” din Jula
- 16.30 Anunțarea rezultatelor la concursul pogăcițelor
- 17.00 Programul Teatrului „Jókai” din Bichișciaba
- 17.45 Tombolă
- 18.00 Dani Torres
- 18.30 Dans sportiv
- 19.00 Dolce Vita
- 20.00 Emilio
- 21.00 Orchestra „Pápai”
- 22.00 Foc de artificii

Un viitor etnograf al comunității noastre

În cursul acestei săptămâni, trecând pe la Muzeul „Erkel Ferenc” din Jula, am întâlnit-o acolo pe *Renata Rocsin*, absolventă a Liceului Românesc „Nicolae Bălcescu” din Jula și studentă a Universității de Științe din Seghedin, secția etnografie, aranjând obiectele de muzeu în depozitul de etnografie. Aceasta își făcea practica de specializare în cadrul muzeului și deoarece de cinci săptămâni la muzeu se face curățenie generală, studenta româncă a avut ocazia să facă cunoștință din plin cu obiectele de specialitate.

„Sunt în practică de o săptămână și mai am de petrecut aici încă o săptămână interesantă și plăcută. Fiind muzeul în perioada de curățenie, am avut ocazia să particip la muncă, s-a făcut ordine în depozitul de etnografie și de istorie, unde a trebuit să curățăm de praf obiectele și să le așezăm la loc pe diferite categorii. Am avut astfel ocazia să întâlnesc fel de fel de obiecte, mai ales obiecte ale strămoșilor noștri români de la sate, multe fotografii, documente, hărți, porturi tradiționale și obiecte specifice din diferite sate. Mă bucur că am avut ocazia să fac practica aici, la Muzeul din Jula, deoarece am avut ocazia să mă întâlnesc și cu foarte multe obiecte, fotografii și documente de la Micherechi, de unde se trag și strămoșii mei. Aici am primit informații despre lucrurile pe care nu le cunoșteam, am fost îndrumată cum să le aranjez, cum să le lustruiesc și să le îngrijesc. În prima săptămână nu am fost singură la prac-

tică, am muncit alături de alte studențe de la Universitatea din Dobrița, și ele studențe la etnografie. Mulțumesc și pe această cale doamnei director *Emilia Martin* și celorlalți muzeologi care m-au ajutat în aceste două săptămâ-

ni de practică și de la care am avut posibilitatea să învăț multe lucruri, pe care cu siguranță le voi putea folosi în viitor la universitate...”, ne-a mărturisit Renata, în mica discuție avută cu ea.

A. Butar

Excursia redactorilor de naționalitate în România

Cu un sprijin din România, obținut de la Departamentul Relațiilor cu Românii de Pretutindeni, un grup format din 20 de redactori de naționalitate a Televiziunii Maghiare va face o excursie în România, în perioada 18–24 august.

Alături de redacția Emisiunii în Limba Română „Ecranul nostru” a Televiziunii Maghiare, la Seghedin mai funcționează și redacția în limba slovacă. La Pécs își au sediul colegii croați și germani, la Szombathely colegii sloveni, iar la Budapesta cei sârbi și de limba română. Colaboratorii tuturor redacțiilor de minoritate se întâlnesc în fiecare an, în cadrul unei ședințe de lucru care, în ultimii ani, s-a transformat și într-o mică excursie pe meleagurile minorității gazdă. În acest an, având la dispoziție un oarecare fond și cu un sprijin

însemnat de la DRRP, colegii români de la „Ecranul nostru” au invitat colegii lor de naționalitate într-o excursie în România, cu scopul de a vizita câteva orașe și mănăstiri importante și să rămână cu impresii cât mai plăcute. În perioada 18–24 august se va realiza și un film despre această călătorie.

Programul excursiei cuprinde în itinerarul său următoarele repere: plecarea va avea loc de la Jula, pe 18 august, iar prima oprire va fi la Micherechi, unde vor vizita Biserica Ortodoxă Română, după care următoarea staționare va fi la Oradea, pe urmă la Satu-Mare cu o scurtă vizită a orașului. Apoi vor urma opriri la râul Tisa, Săpânța, Cimitirul Vesel, iar cazarea va fi la Sighetu Marmăției. A doua zi are în program vizitarea satelor și a

bisericilor de lemn din Maramureș, plecare spre mănăstirile din nordul Moldovei, traversarea Carpaților și cazare la Gura Humorului. A treia zi excursia va continua în zona mănăstirilor din Moldova, vizită la Voroneț, mormântul lui Ștefan cel Mare la Putna și la Mănăstirea Moldovița. Următoarea zi, jurnaliștii vor pleca spre Cluj-Napoca, trecerea Carpaților prin Vatra Dornei cu oprire la Bistrița și seara cazare la Cluj. De aici în zilele următoare vor face o excursie la Turda, iar la întoarcere vor trece prin Țara Moșilor, Valea Arieșului și vor fi cazați la Albac.

În ultimele două zile excursia va continua cu o vizită la Roșia Montană, vizitarea minelor romane, cină de despărțire pe malul Arieșului, iar în ultima zi o vizită la Peștera Urșilor.

A.B.

Pe scurt...

BUDAPESTA

La Festivalul Sziget din Capitala Ungariei, care se desfășoară în perioada 12–18 august, pe scena A 38 va concerta – în organizarea Institutului Cultural Român din Budapesta – formația Kumm din Cluj Napoca. Formația rock a clujenilor va urca pe scenă sâmbătă, 16 august, de la ora 21.30, și va prezenta un concert de 90 de minute.

CENADUL UNGURESC

Miercuri, 6 august, de sărbătoarea Schimbării la Față a Mântuitorului, care marchează hotarul dintre vară și toamnă în calendarul popular, credincioșii ortococi români din Cenadul Unguresc au adus la biserică în această zi pomană de struguri, numită și Moșii Schimbării la Față. Boabele de struguri au fost sfințite la biserică de preotul paroh *Aurel Becan* și împărțite la credincioși. Acestea se numesc „colivă de struguri”. De la obiceiul de a gusta ritual strugurii și alte poame, luna august a primit și numele de Gustar.

MICHERECHI

În organizarea Casei de Cultură „Gheorghe Dulău” din localitate, peste 60 de tineri dansatori din Micherechi și din România, au avut posibilitatea să participe în această săptămână la tabăra de dansuri populare. Dansatorii au fost instruiți de coregrafii *Zoltán Patyi*, *János Hajnalka* și *Gheorghe Kardos* din Jula. Tabăra va fi încheiată cu un spectacol, vineri seara, pe scena montată în centrul satului. Despre programul taberei vom relata în numărul următor al revistei noastre.

ESZTERGOM

La invitația Institutului Cultural Român din Budapesta, formația Slang și cântăreața *Luiza Zan* din România, vor concerta vineri, 15 august, de la ora 21, la festivalul de Jazz de la Esztergom, în piața Mindszenty. *Luiza Zan* este un reprezentant al noului val în jazz, o tânără care a ales manifestarea „pasională și tandră, aprinsă și înțelegătoare”, după cum chiar ea o descrie pe site-ul personal.

Inima Fiului bate pentru tine

„Prea iubitule, doresc ca toate lucrurile tale să-ți meargă bine, și sănătatea ta să sporească tot așa cum sporește sufletul tău.”
(3 Ioan 1:2)

Imaginează-ți că ai ajuns în jurul vârstei de 90 de ani și cineva vine și te întreabă „Ai fost creștin pentru o perioadă foarte lungă de timp, ai văzut și ai făcut multe, cu Dumnezeu de partea ta. De asemenea te-ai rugat tot felul de rugăciuni. Așa că ce ai pune ca prioritatea numărul unu în rugăciunea ta pentru oameni?”

Cred că apostolul Ioan a fost întrebat o întrebare similară și răspunsul său a fost: „Prea iubitule, doresc ca toate lucrurile tale să-ți meargă bine, și sănătatea ta să sporească tot așa cum sporește sufletul tău. Atunci când apostolul Ioan a scris 3 Ioan, era deja foarte bătrân și probabil singurul ucenic din cei 12 de la început, care încă mai

era în viață. Trecuse atât de mult timp de când el umblase împreună cu Domnul Său, fiind martor la crucificarea Lui, învierea și înălțarea Lui.

Apostolul Ioan a fost cel care stătea cu capul pe pieptul Domnului, în noaptea Ultimei Cene și cred că acolo, pe pieptul Lui Isus, el a auzit bătăile inimii Fiului Lui Dumnezeu – acea bătăie de inimă iubitoare și plină de compasiune, care L-a făcut să meargă (Act 10:38)... din loc în loc, făcea bine, și vindeca pe toți cei ce erau apăsați de diavolul; căci Dumnezeu era cu El. De fapt, 2/3 din lucrarea Lui Cristos pe pământ a avut legătură cu vindecarea bolnavilor.

Și acum, aproape de sfârșitul vieții sale, după tot

ceea ce a auzit, văzut și experimentat, apostolul Ioan pune ca primă prioritate, mai presus de toate lucrurile, sănătatea și bunăstarea spunând „doresc ca toate lucrurile tale să-ți meargă bine, și sănătatea ta să sporească tot așa cum sporește sufletul tău.”

Cunoștea bătaia de inimă a Domnului. Știa că Domnul vrea și va voi totdeauna acest lucru pentru poporul Său.

Isus a pus pe primul loc vindecarea divină în timpul lucrării Sale pe pământ și fiindcă El este același ieri, azi și pentru totdeauna, va face la fel și pentru tine, azi. Inima Lui continuă să bată pentru tine. El nu va pierde nici o șansă în a-ți face binele, a te vindeca în trupul tău frânt, în rănilor sufletului tău, ale spiritului tău îngrijorat și să-ți ofere bunăstare.

Evangelhia printre olimpici

Odată cu ceremonia de deschidere a Jocurilor Olimpice de la Beijing, mulți turiști străini sunt în vizită în China pe perioada celor 17 zile ale evenimentului. Printre aceștia, se află și un număr mare de bapțiști, care sunt implicați într-o varietate de misiuni. „Pentru că este un eveniment

global, ai oportunitatea să atingi cu Evangelhia întreaga lume”, a spus Jean Cullen lucrător la Uniunea Misionară a Femeilor. „În clipa aceasta vorbești cu o persoană dintr-o anumită țară, iar în clipa următoare vorbești cu o altă persoană dintr-o altă țară. Mărturia ta va avea un

mare impact.” Patru echipe de voluntari din cadrul UMF slujesc în Beijing pe perioada Jocurilor Olimpice și sunt implicate în diferite activități ca festivaluri, grupuri de rugăciune prin oraș, etc. Alți voluntari bapțiști sunt de asemenea, în Beijing, pentru a le vorbi oamenilor despre Cristos.

Protest pentru Christos în Beijing

Trei creștini americani, au fost arestați pentru a doua oară în Beijing, la începutul acestei săptămâni. Reverendul Pat Mahoney, Brandi Swindell și Michael McMonagle au fost luați cu forța și arestați, în momentul în care s-au pus în genunchi pentru a se ruga, în fața mausoleului lui Mao Tse Tung. Ei se aflau în Beijing pentru a protesta față de persecuțiile religioase și

încălcarea drepturilor omului.

Iată ce au declarat cei trei, după ce au fost arestați prima dată: „Am venit aici pentru a protesta împotriva abuzurilor pe care le face guvernul chinez. Vrem să fim vocea celor ce stau în închisori, datorită convingerilor religioase”.

În momentul în care au fost arestați, creștini aveau asupra lor un banner pe

care scria în engleză și chineză: „Isus Christos este Rege”.

Ei au mai spus presei că în timpul ultimei detenții, au fost amenințați că vor fi ținuti mai mult, dacă nu își cumpără bilete de avion pentru a se întoarce în Statele Unite.

Biletele de avion au fost cumpărate în cele din urmă de Poliție, ei refuzând să și le cumpere.

Ai carte, ai parte

Pe data de 5 august, conducătorii bisericilor creștine din Ucraina au trimis o petiție primului ministru, Yulia Tymoshenko, în care au cerut fonduri de la buget pentru printarea unor manuale școlare de Etică Creștină. Conform Institutului de Libertate a Religiei, manualele au fost

recomandate de către Ministerul Educației din Ucraina. În Ucraina, învățământul pe subiecte moral-religioase a fost introdus nu demult ca și opțional. Din acest motiv nu toate școlile au manualele necesare. Iată cum sună un fragment din această petiție: „Ținând evidența părinților și a pro-

fesorilor, predarea acestor materii în școli, are o influență bună asupra copiilor. Este important de menționat că conducerea Ministerului Educației dă o notă pozitivă introducerii acestor cursuri la nivel național și regional și a demonstrat formarea calităților morale în tineri.”

Povestea unui vultur

Am fost un vultur... de fapt doar un pui de vultur... tocmai începusem să cresc... aripile mele prindeau tot mai multă putere...

Din cuibul meu călduros și sigur priveam cum frații mei mai mari își luau zborul și pluteau deasupra munților și a văilor... mă vedeam zburând alături de ei, mă vedeam dansând și cântând de bucurie deasupra norilor... visam că într-o zi voi ajunge sus... sus de tot.

Când cuibul meu s-a destrămat eram mult prea mic pentru a zbura... când m-am văzut fără nici o speranță prăbușindu-mă în cea mai adâncă prăpastie am încercat să zbor... dar aripile mele prea fragile n-au rezistat în fața vântului și a tuturor obstacolelor care veneau din toate părțile...

Mi-aduc aminte și acum primul meu zbor... în ciuda greutăților și a emoției care aproape îmi spargea pieptul am reușit... de fapt... n-aș fi reușit niciodată dacă nu era El... m-a luat pe aripile Sale, m-a purtat până sus și m-a pus pe stâncă. Cu o privire plină de bunățate și cu un zâmbet cald mi-a spus „într-o zi vei fi un campion... vei ajunge acolo unde nimeni n-a ajuns”.

Eram din nou sus... în siguranță... de aici de sus puteam să privesc în jurul meu și să visez, să plâng de bucurie, să cânt... credeam din toată inima în promisiunea auzită.

N-a trecut mult timp și într-o zi... când eram singur... am auzit o șoptă... aveam un vizitator... n-am înțeles ce vrea să îmi spună... în ochii lui se citeau poftă care îmi dădeau fiori... avea un zâmbet enigmatic... eram așa firav, fricos și timid încât am acceptat ideea lui... voia să mă învețe să zbor... dar vai... aripile s-au frânt... m-am prăbușit în întuneric... am stat acolo mult și am plâns... am încercat să zbor din nou... cu aripile rupte, zburam... dar mult prea jos... am încercat să mă ridic... dar ce folos? Zborul mi-era obositor... voiam să scap... să fug de amintiri și de durere... să cred că mai există vindecare, să sper că dincolo de nori și de probleme e Cineva care mă va ridica...

Când seara se lăsa... lucrul care mi-l doream cel mai mult era să mă trezesc pe stâncă... să o iau de la capăt, să am puterea să nu mai cad, să nu mai plâng...

Iar acum, în lumea mea... idealurile nu-și mai aveau sensul... visele mele de altădată erau acum imposibil de atins... cu aripile mele puteam să mă ridic doar printre cei mai slabi și de multe ori mă pierdeam în mulțimea mediocrității...

Ce făcusem cu promisiunea? Unde era visul meu? De ce nu mai aveam încredere în mine? Mă vedeam mai degrabă un pui de găină, nu pentru asta am fost creat, dar exact așa trăiam...

Dar a venit o zi... o zi în care El m-a găsit din nou... mi-a legat rănilor... m-a privit cu bunățate... mi-a șters lacrimile... mi-a dat a doua șansă... m-a urcat din nou pe stâncă la care eu nu puteam ajunge... stătea lângă mine...

Aripile au început să se vindece... au prins din nou putere... am putut zămbi din nou... am îndrăznit chiar și să visez... mi-am făcut noi planuri... m-am văzut din nou zburând... și chiar mi-am luat zborul... la început timid... apoi am simțit gustul zborului... eram liber.

De multe ori zborul m-a obosit... amintirile și cicatricele rămase m-au împiedicat să ajung la culmile la care îmi doream... lacrimi și regrete mi-au încetinit de multe ori zborul... dar nu voi renunța... El e lângă mine. Vreau locul 1.

Sântămăria Orlea, o biserică închinată Sfintei Mării

Biserica din Sântămăria Orlea, închinată Fecioarei Maria, este una dintre cele mai vechi din România, ea fiind construită între anii 1270 și 1280, însă ceea ce este și mai demn de remarcat este faptul că deține cea mai veche pictură murală din România: o inscripție din stânga intrării de sud amintește că frescele datează tocmai din anul 1311!

Biserica a fost construită în stil romanic târziu, pentru a deservi o comunitate de coloniști catolici din preajma Hațegului, apoi, pentru câteva sute de ani – mai precis până în 1555 –, ea a aparținut ortodocșilor, care au și pictat-o în stil bizantin, pentru ca documentele să precizeze la 8 martie 1559 că preotul reformat Martin slujea aici de 4 ani. Așadar o biserică catolică – dar cu altarul construit spre răsărit! – care a fost ortodoxă peste o sută de ani și care acum aparține cultului... reformat. Reformați sunt însă foarte puțini în sat, abia vreo 7 familii, și din acest motiv preotul slujește aici o singură dată pe lună. Pentru că mai sunt câteva familii catolice italiene în sat și nu au un lăcaș de cult, folosesc și ei vechea biserică. Baptiștii nu sunt nici ei prea numeroși și uneori se întâlnesc la rugăciune tot aici, sub frescele bizantine. Iar pliantul ce oferă câteva informații despre acest monument precizează în încheiere că „actualmente, biserica este loc de rugăciune nu numai al cultului reformat, ci și al credincioșilor calvini, cato-

lici, greco-catolici, ortodocși și neoprotestanți”. Adevărată biserică ecumenică aici, la Sântămăria Orlea! Biserica a aparținut timp de sute de ani celebrei familii Cânde, care a devenit ulterior, în timpul Reformei, Kendeff. Ei sunt cei care au adăugat frescele Apostolilor din altar și Răstignirea de pe peretele estic și și-au înălțat un balcon pe peretele vestic, unde asistau la slujbele religioase. Tot ei sunt cei care au adăugat și o fereastră gotică la primul nivel al turnului, cele bifoare și trifore, cu colonete, de la ultimele etaje, fiind de factură romanică și aparținând primei faze de construcție. Intrarea în biserică tip navă (interior 14,20 x 8,50m), cu tavan din lemn, se face printr-un portal romanice cu vizibile influențe de gotic timpuriu. Primele picturi sunt chiar anterioare anului 131, ele constând în 10 cruci catolice de consacrare (probabil 12, la origine), peste care s-au suprapus frescele bizantine cu influențe romano-gotice, pictate într-un ton cromatic roșcat. Remarcabile sunt scenele din viața Fecioarei, Judecata de Apoi, sau maiestosul Sfânt Nicolae, dar scena înălțării Sfintei Cruci este nemaiîntâlnită: Sfânta Elena și Patriarhul Macarie al Ierusalimului susțin Crucă pe care o ridică un slujitor din fața unui mormânt. Absida altarului a fost pictată după 1447 apostolii fiind zugrăviți cu hrisoave scrise în limba slavonă. Așadar aici se întâlnesc, într-o tihnitoare conviețuire, literele latine ale pisani-ei cu caracterelor apostolilor!

Chiar dacă a fost serios afectată, biserica a rezistat totuși atacurilor turcești din 1420, 1438 și 1788. În secolul 17 pictura a fost acoperită cu var de către calvini, însă după 1869 specialiștii maghiari de la Comisia Monumentelor Istorice au scos din nou la iveală superbe fresce ortodoxe (ce își așteaptă încă restauratorii!).

(Sursa: Lumea credinței)

Sântămăria Mare, sărbătoarea mamelor

În fiecare zi de 15 august, credincioșii bisericilor creștine sărbătoresc Adormirea Maicii Domnului, trecerea Născătoarei Mântuitorului în lumea cerească a sfinților lui Dumnezeu. Instituită pe vestigiile cultului Mamei Mari, din credințele precreștine, sărbătoarea se mai numește Sfânta Mărie Mare, sau Sântămăria Mare, și cumulează o serie de datini din vechiul cult solar autohton, mai ales în zonele din nordul Transilvaniei.

Conform tradițiilor creștine, după Învierea lui Hristos, Maica Domnului a mai trăit unsprezece ani. În scrierile evanghelice nu se află decât o singură referință la această perioadă din viața Sfintei Fecioare: „Toți aceștia stăruiau cu un cuget în rugăciune și în ceruri, împreună cu femeile și cu Maria, mama lui Isus, și cu frații Lui” (Faptele Apostolilor, 1,14). După această consemnare a prezenței Sfintei Maria în mijlocul apostolilor, în prima comunitate creștină din Ierusalim, din ziua Cincizecimii, Scriptura nu mai menționează nimic despre viața

Icoana făcătoare de minuni de la Nicula

Născătoarei de Dumnezeu, celelalte detalii ajunse până azi în practicile creștine fiind reconstituite pe baza tradiției.

Prin Sfânta Mamă a lui Hristos, sărbătorită în fiecare an, pe 15 august, creș-

tinii sărbătoresc inclusiv maternitatea umană. Prin nașterea Mântuitorului din Fecioara Maria, Dumnezeu și-a așezat Fiul în brațele fiecărei mame.

Le urăm „La mulți ani” tuturor Mărilor!

Căsătoria, cale spre sfințenie

Nunta este rădăcina firii omeniești, cum o numește dumnezeiescul Apostol Pavel. El spune așa: „Dacă rădăcina este sfântă, sfinte vor fi și ramurile. Iar dacă rădăcina este sălbatică, sălbatic și rele vor fi ramurile ei.” Sâmbătă, 26 iulie, în biserica ortodoxă din Micherechi, la Sfânta Taină a nunții și-au jurat cre-

dință în fața altarului mirii Ioan Ruja și Adriana Marton. După făgăduința mirelui Ioan și a miresei Adriana, dată liber în fața preoților, de a trăi împreună în iubire toată viața, pentru a naște și a crește copii și a se ajuta reciproc, li s-a împărțit harul dumnezeiesc care întărește și înalță însoțirea lor natura-

lă, prefăcându-o într-o desăvârșită și curată legătură morală, într-o unitate după chipul legăturii dintre Hristos și Biserică. Mirii au fost conduși la Sfântul Altar de nașii Maria Gomboș și dr. Mihai Gurzău. Sfânta taină a cununiei a fost săvârșită de preotul paroh Ioan Bun și preotul Aurel Becan.

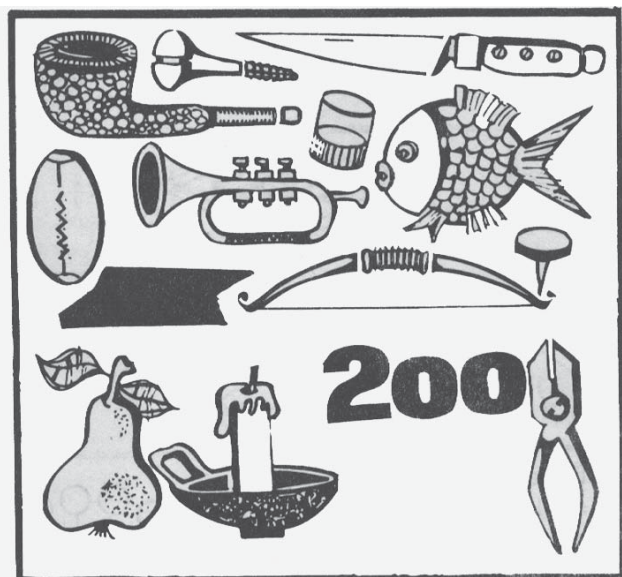
A.B.

Test vizual

Priviți cu atenție figura de mai jos, întoarceți pagina sau acoperiți desenul. După care, amintiți-vă și răspundeți:

- Câte obiecte sunt desenate în chenarul dreptunghiular?
- Câte dintre denumirile acestor obiecte încep cu litera p?
- Câte și care cifre sunt scrise în acest desen?

Răspuns:

a) 13 obiecte; b) 5 obiecte; c) trei cifre: 2 și doi de zero.

Traseul

Pe care dintre cele patru drumuri trebuie să meargă copiii pentru a ajunge cu bine la cabana din figura de mai jos?

Perle ale elevilor

□ Latina clasică este o limbă moartă, care nu se poate vorbi decât în scris. După căderea Imperiului roman, o parte din latina clasică defunctă a devenit bulgară. Limba română are la bază latina bulgară, amestecată cu elemente de dacă și o groază de cuvinte slabe. În secolul al XV-lea, limba vorbită de popor era considerată vulgară și n-o vorbeau nimeni.

□ Mulțimile de boieri exploatare își țineau banii numerar în pungi. Haiducii îi atacau și îi ușurau de bani în toate baladele.

ISTORII PIERDUTE

Sfântul Graal

Arhetip al relicvelor pierdute, grație ubicuității sale ca metaforă în conversațiile mondene, la care se adaugă succesul exploziv al unor filme precum Indiana Jones sau, mai recent, cartea și ecranizarea cărții lui Dan Brown Codul lui Da Vinci, Sfântul Graal a devenit enigma istorică absolută. Totuși, faima sa nu a reușit să aducă vreo clarificare, deoarece multă lume nu știe nici măcar ce este Graalul, iar mare parte dintre cei care cred că știu se află în mare confuzie. Incertitudinea legată de identitatea sa este multiplicată când vine vorba despre locul unde se presupune că s-ar afla, dat fiind numărul mare de artefacte despre care se afirmă că ar fi sfânta comoară, la care se adaugă un catalog conținând presupusele locații-gazădă secrete.

Ce este Graalul?

În accepțiunea comună de astăzi, Graalul este un pocal, o cupă – potirul utilizat pentru a aduna sângele lui Iisus în timpul crucificării, și același pocal folosit de Iisus la Cina cea de taină când a servit vinul (deși din punct de vedere tehnic, acesta este cunoscut ca Sfântul Potir). Această relicvă are puteri magice, poate produce hrană și băutură, vindecă boli, conferă nemurire și aduce roade pământului. Dar nu este singura identitate atribuită Graalului, nici măcar a celui original.

În slujba unui mit

Primul lucru care trebuie remarcat este că nici Graalul nici Potirul nu sunt menționate concret în Noul Testament. Ele fac parte din tradiția născută mai târziu. Întâi a apărut în tradiție Potirul, datat cel mai timpuriu în secolul al VI-lea. Legenda Graalului, pe de altă parte, nu apare înainte de Evul Mediu. Prima sursă scrisă este Perceval, sau contele de Graal (Perceval, sau povestea Gra-

alului) a lui Chrétien de Troyes, scrisă între 1180 și 1191, iar în acest poem Graalul nu este descris ca relicvă sacră, ci doar ca un vas sau castron obișnuit.

Numele face referire la etimologia originară a cuvântului Graal, forma medievală a latinescului gradalis sau gradele, însemnând un obiect de veselă sau o tavă utilizată pentru servitul delicatelor la o petrecere. Altă variantă a cuvântului de origine derivă din cuvântul cratalis, provenit și el din crater, sau bol pentru amestecuri. Deci în concepția cea mai veche, Graalul a fost un vas sau o strachină, fără vreo asociere specială cu Iisus, Ultima Cină sau Răstignirea.

Sânge regal

Pe măsura dezvoltării legendei Graalului, s-a creat o nouă etimologie. Graal a devenit Sfânt (San) Graal sau Sangreal, care poate fi despărțit în cuvintele Sang Real sau Sânge Regal. Aceasta este o aluzie la conținutul sacru al Graalului / Potirului (deoarece au devenit de nedisociați), și în epoca modernă a fost adoptată drept o referință codificată la faptul că „adevăratul” Graal reprezintă legăturile de sânge ale lui Christos (de exemplu urmașii săi).

Alte identități

Există o mulțime de alte teorii despre posibila identitate a Graalului. Potrivit versiunii lui Wolfram von Eschenbach, Graalul este de fapt o bucată de rocă picată din cer și a constituit refugiu pentru Îngerii Imparțiali în războiul dintre Lucifer și Rai. Altă versiune pretinde că Graalul a fost un smarald din coroana purtată de Lucifer înainte de cădere. Unii scriitori pretend că Graalul este o carte, posibil o evangheliu pierdută, scrisă probabil de Iisus în persoană.

O teorie interesantă apărută în 1953 în Secretul străvechi, în căutarea sântului Graal, de Flavia Anderson, este că graalul ar fi Urim ve Tumim din Vechiul Testament. Tradus literal înseamnă „lumină și perfecțiune” sau „revelație și adevăr” și este pus de regulă în raport cu unele procese de divinație sau trageri la sorți. Oricum, Anderson afirmă că acesta se referă la o veche tehnologie specială – și anume un vas de sticlă umplut cu lichid, păstrat în vârful unui aranjament în formă de copac, care poate fi utilizat pentru a produce efecte luminoase și a aprinde focuri prin focalizarea razelor de soare, asemeni unei lupe.

Tabăra de creație din Micherechi, la ediția a patra

În acest an, tabăra de creație dedicată elevilor de școală generală din Micherechi a fost găzduită de Casa de Cultură „Gheorghe Dulău”, în organizarea Secției de protecție a copilului din cadrul Centrului Social

Sferle și Anita Seprenyi, care an de an participă la asemenea tabere, au venit la cel mai potrivit ceas. La fel, și profesorii de la școala generală ne-au venit în ajutor. În numele tuturor copiilor țin să-i mulțumesc

nalului „Foaia Românească”, Dumitru Rocsin, Alex Borúzs, Centrul de Documentare și Informare, Gerhard Steingel, Maria Petrușan Ruja, Ioan Boca, Gheorghe Mihuț și Zoltán Borszéki. „Timp de o săp-

din localitate. „A fost al patrulea an, în care a fost organizată de către Centrul Social o tabără de creație pentru tineret. În anul acesta am avut bucuria să avem printre noi și câțiva copii din România, însoțiți de profesorii lor. Cazarea și masa oaspeților a fost oferită de Primăria comunei Micherechi. În acest an s-a înregistrat cel mai mare număr de înscrieri. Pot să spun că ajutorul voluntar a celor cinci adolescenți, Adam Iova, Angelica Țârlea, Nelli Țârlea, Dorica

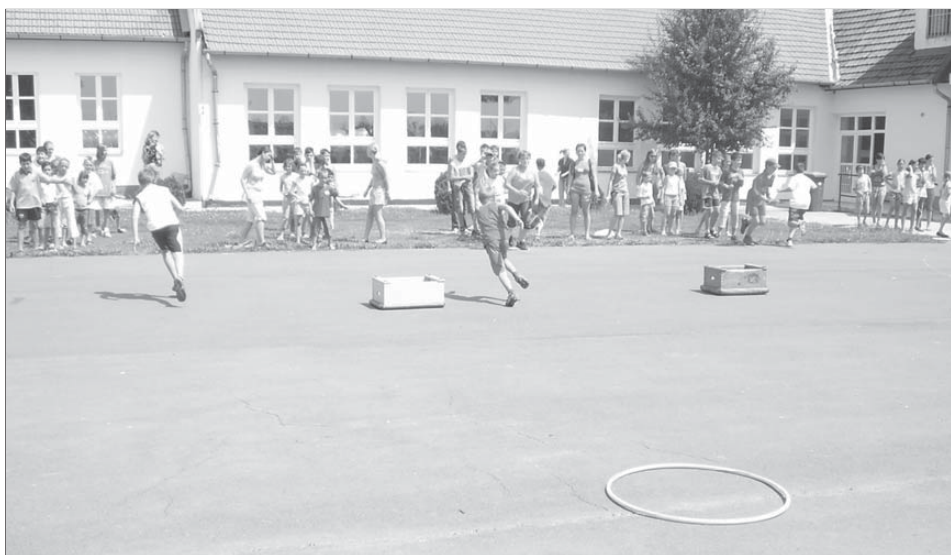
domnului primar Teodor Martin și directorului școlii Zoltan Ruja, pentru ajutorul acordat, precum și Poliției de Frontieră, Pompierilor, mulțumiri lui DJ Tomuța și Mihai Sferle”, ne-a spus organizatoarea Tünde Ruja Nyári.

Tabăra de creație s-a desfășurat în perioada 28 iulie – 1 august și a beneficiat de prezența a 60 de elevi din Micherechi și Mădăras. Tabăra a fost sponsorizată de magazinul Nistor, magazinul Otăcan, redacția săptămâ-

tămână copiii au avut organizate diferite programe distractive în curtea școlii, pe terenul de sport și la câteva case din sat”.

În ziua de joi au ieșit la obiectivul Vésztő-Mágor, unde, un profesor de istorie din România, le-a dat copiilor informații utile despre acest obiectiv principal și despre epoca bronzului. Tabăra de creație a fost un program cultural-educativ, care a propus elevilor o modalitate plăcută de recreere.

A.C.

Poveste

Mașina de „făcut” timp

A fost odată ca niciodată un băiețel pe care îl cheama Vlăduț și care voia să inventeze o mașină de făcut timp. Știți de ce? Pentru că dorea să-l ajute pe tatăl său care nu prea avea timp să-l ducă la plimbare, pe mama lui care nu prea avea nici ea timp, seara, să-i citească povești și, nu în ultimul rând pe bunicul care spunea mereu „Mi-a cam trecut timpul”. Tot această mașină ar fi putut să găsească și să înapoieze timpul celor care spuneau mereu că l-au pierdut dintr-un motiv sau altul. Gândindu-se cum să își ducă planul la bun sfârșit, s-a hotărât să se sfătuiască în taină cu cel mai bun prieten al lui, băiatul de la etajul doi, care era școlar și care se numea Radu.

– Să-l întrebăm pe ceasornicar, își dădu Radu cu părerea. El se ocupă cu ceasurile și cu timpul. Bucuroși cei doi prieteni s-au dus la „Ceasornicarie” și i-au povestit ceasornicarului despre ceea ce doreau să facă.

– Ideea voastră e minunată, le-a spus el. De o viață întreagă repar ceasuri, dar din păcate, n-am reușit să fabric cu ele nici măcar o secundă. Singurul lucru pe care îl pot face este să măsoar timpul, să dau ceasurile înapoi și înapoi sau să le opresc. Asta nu înseamnă că pot opri timpul, că-l pot întoarce pe cel care a trecut sau că-l pot aduce în prezent pe cel care va veni. Ceea ce doriți voi să faceți este foarte complicat. Nu văd cum v-aș putea ajuta. Dar dacă doriți să priviți mecanismele interioare ale ceasurilor, adică piesele mărunte din care se compun și felul în care funcționează, sunteți invitații mei! Vlăduț și Radu priviră prin lupa ceasornicarului interiorul unui ceas mititel și îi ascultară apoi ticăitul. Totuși, nici acest lucru nu i-a putut ajuta. Seara înainte de culcare Vlăduț i-a povestit bunicului despre ceea ce îl frământa. Bunicul l-a sculțat gânditor și apoi i-a spus:

– Pentru gândul tău frumos ai merita o medalie!

„Mașinăria” despre care mi-ai povestit, să nu te miri, există deja în fiecare dintre noi. Dacă vrei s-o auzi, pune urechea pe pieptul meu! Vlăduț își lipi urechea de pieptul bunicului și auzi un ticăit asemănător cu cel al ceasului.

– Dar aceasta este inima, bunicule! zise Vlăduț.

– Ai dreptate! Aceasta este inima care măsoară timpul vieții noastre. Ea este ceasul nostru interior care ne spune că suntem stăpânii propriului nostru timp. De felul în care știm să-l folosim depinde întreaga noastră viață. Cine își pierde timpul fără să facă nimic este un om leneș. Leneșii au mereu foarte mult timp. Cine și-l folosește cum se cuvine și-l împarte cu înțelepciune este un om adevărat. Acestor oameni mereu le-ar mai trebui timp pentru a face cât mai multe. Gândeste-te Vlăduț, cum l-ai putea ajuta pe tatăl tău să aibă mai mult timp? Dar pe mama? Pe mine ajutorul pe care ai vrut să mi-l dai m-a făcut foarte fericit. Iar fericirea ne ajută să întinerim. Înainte de a adormi, Vlăduț se gândi foarte serios ce ar putea face pentru a le dăruia mai mult timp celor dragi.

– Poate, dacă l-ar ajuta pe tatăl său după-masă să ude grădina, el ar termina mai repede treaba și atunci i-ar rămâne timp și să-l ducă la plimbare. Sau, dacă seara, și-ar strânge jucăriile din cameră și și-ar pregăti singur hainele pentru a doua zi, atunci și mama ar avea timp să-i citească o poveste. Apoi, dacă pe bunicul fericirea îl face să întinerească, poate că ar trebui să-i facă mereu câte o bucurie.

– De mâine îi voi ajuta pe toți să câștige timp. În felul acesta vom fi mulțumiți și eu, și tata, și mama, și bunicul, zise el. Și punându-și palma pe piept, simți ticăitul inimii și adormi fericit știind că mașina lui de făcut timp era la loc sigur și aștepta doar să fie folosită cu înțelepciune.

„Poezia nu va pieri niciodată”

Interviu cu poetul Petre Stoica

Petre Stoica este poet, traducător și jurnalist. A urmat cursurile Facultății de Limba și Literatură Română din București, secția română – germană (1950–1954). În 1951, părinții săi sunt deportați în Bărăgan. Între anii 1954–1962 este corector la E.S.P.L.A. și editura Univers. Din ianuarie 1963 până în 1972 deține funcția de redactor principal la revista „Secolul 20”. În 1964 devine membru al Uniunii Scriitorilor din România. După decembrie 1989 este ales în consiliul de conducere al Uniunii Scriitorilor din România și a luat parte la constituirea PEN-Clubului, secția română. Este membru fondator al Alianței Civice. O dată cu dispariția dictaturii comuniste, îmbrățișează gazetăria, semnătura sa apărând în coloanele ziarului „Dreptatea”. Întemeiază „Dreptatea literară”, editând peste 100 de numere, iar în 1991 este numit redactor șef al săptămânalului „Epoca”. În 1995 părăsește definitiv capitala, întemeind în orașul Jimbolia „Fundatia culturală româno-germană”, precum și Muzeul Presei, singurul de acest fel din Europa Centrală și de Est.

Petre Stoica este „unul din marii maratonisti ai poeziei românești din toate timpurile” și un campion al longevității literare: între volumul de debut „Poeme” (1957) și „Pipa lui Magritte” (2005) așternându-se nu mai puțin de 48 de ani de activitate, susținută efectiv în spațiul românesc și 24 de volume originale (fără a socoti antologiile de autor, memorialistica și cele 15 cărți de traduceri din lirica lumii).

Dialogul nostru a avut loc cu prilejul seratei literare și a expoziției de pictură „Ceva”, organizate de ICR Budapesta pe 25 iunie, la care a fost prezent poetul împreună cu artista Mihaela Șchiopu.

– Debutul dumneavoastră a avut loc la numai un an de la revoluția maghiară. Puteți să ne povestiți ceva despre începuturile literare?

– Cu puțin înainte de revoluția maghiară, în România a avut loc un dezechet neașteptat. De acest moment favorabil au profitat poezii grupate în jurul revistei clujene „Steaua”, care îl avea în fruntea ei pe foarte curajosul A. E. Baconsky. La primul Congres al Scriitorilor, Baconsky a mitraliat raportul Uniunii Scriitorilor în care erau lăudați fruntașii proletcultiști. Clujeanul s-a dezis de ce a scris până atunci și a cerut revenirea literaturii româ-

ne la normalitate. Cereea imperios refacerea punții cu trecutul și orientarea spre marii poezii ai secolului care se cereau masiv traduși. Mai mult, combatantul clujean a formulat și o orientare poetică a revistei: prozaismul elevat și orientarea spre cotidian. Citind raportul, am rămas înmărmurit, ținând seama că vedeam în realismul socialist producția berzebutului. I-am trimis o scrisoare poetului Baconsky, punând în plic și șase poeme în consonanță cu viziunea sa. Poetul m-a căutat la E.S.P.L.A., unde lucram la subsol, felicitându-mă și publicându-mi imediat versurile trimise. (Cont. în pag. a 11-a)

Venim din Sibiu...

Cu ajutorul lui Dumnezeu am pornit la drum într-o frumoasă zi de iulie, alături de un grup de frați și surori din Oastea Domnului din Micherechi, dar și de alți credincioși din Biserica Ortodoxă din această localitate.

Dornici de a vedea meleagurile încântătoare ale României, am pornit spre Țara Hațegului, străbătând mai întâi meleaguri biho-rene și arădene, unde ne-a încântat privirea un mirific peisaj cu dealuri și munți, cu păduri și pajiști verzi, alternând cu lanuri aurite de grâu care-și așteaptă secerătorii.

Am ajuns așadar în Țara Hațegului, unde am fost întâmpinați de aceleași minunății ale naturii care-ți furau privirea și te vrăjeau în același timp. Am poposit într-un oraș încărcat de istorie, Deva, și am urcat la Cetatea Devei. Mai apoi am mers la Hunedoara, unde am fost așteptați, în impunătoarea biserică, de părințele pr. prof. dr. Ioan Octavian Rudeanu. Am vizitat apoi Castelul Corvineștilor. Seara am fost cazați la un internat în Hunedoara așteptând cu nerăbdare dimineața pentru a ne putea desăvârși călătoria noastră în Sibiul drag. Când soarele abia își deschise ochii, am pornit și noi, cu sfială, spre locurile dragi spre care tindeam de atâta timp. Am ajuns repede deși drumul a fost des-

tul de lung, simțind în suflete chemarea arzătoare pe care ne-o făcea dragul nostru Părinte Iosif Trifa, întemeietorul pământesc al Lucrării minunate din sânul Bisericii Ortodoxe – Oastea Domnului. Tot drumul am cântat spre slava lui Dumnezeu și spre prânz am ajuns la sediul Central al Oastei Domnului din Sibiu. Liniștea pe care am simțit-o acolo, căldura cu care am fost întâmpinați de neobositul frate Vasiliță, dar mai ales stările pe care le-am trăit intrând în impresionanta Librărie a Oastei Domnului nu pot fi uitate.

Pătruși de fior, am că-

lătorit cu sufletul alături de Părintele Iosif, de fratele Traian Dorz, dar și de alți sfinți ai Oastei Domnului și ai Bisericii noastre prin Cântări Nemuritoare și Doine ale Golgotei meditando o clipă la condiția noastră pe acest pământ și la menirea pe care noi o avem de îndeplinit și privindu-ne ca într-o oglindă inimile noastre ne-am încărcat sufletește știind ca din aceste locuri sfinte, cu multă osteneală și jertfă, au fost aduse la noi minunatele învățături care să ne ajute să ne mântuim sufletele. Am văzut aici și prima Tipografie, Mireasa Vântului, pentru care Părintele

și-a vândut toată averea reușind astfel să răspândească prin toate colțurile țării și în afara ei hrana duhovnicescă de care era atâta nevoie în acele vremuri.

După aceste binecuvântate clipe, cuprinși de emoție dar în același timp și de un dor arzător de a ne întâlni cu «Pasărea Măiastră» am pornit spre cimitirul din Dumbrava Sibiului în mijlocul căruia străjuiește impunătoarea Cruce a Părintelui Iosif Trifa. Chiar dacă sunt nu știu pentru a câta oară în fața acestui mormânt sfânt, fiori puterici mă cuprind simțind fiorii fraților care în majori-

tatea lor se află pentru prima dată în aceste locuri. Ne-am prosternut ființele în fața acestui loc sfânt și rugăciuni arzătoare, care au fost înălțate către Tronul de Slavă al lui Dumnezeu unde se află și Sfinții noștri înaintași care trăiesc veșnic în conștiința noastră și care sunt pentru noi adevărate pilde de urmat așa după cum, în felul cel mai minunat, a știut fratele Traian Dorz să scrie pe crucea dragului său și dragului nostru Părinte – o personalitate unică în istoria și în Biserica noastră Ortodoxă:

TRĂIEȘTE-N VEAC
CEL ȘOȚ CU-ALTARUL,
STRĂLUCÉ-N VEAC
CEL STINS FRUMOS,
URMAT E-N VEAC
CEL UNS CU HARUL
DE ROB ȘI-APOSTOL
LUI HRISTOS.

După aceste clipe minunate, trăite pe acest Tabor Sfânt, am pornit spre Catedrala Mitropolitană din Sibiu unde am poposit câteva clipe admirând arhitectura și pictura acestui sfânt lăcaș.

Cu sufletele încărcate și parcă mai aproape de Dumnezeu am pornit spre casele noastre cu dorul de a ne reîntoarce pe aceste sfinte meleaguri. Facă Bunul Dumnezeu ca aceste zile să fie scrise în Cartea de Aducere-aminte, și să fie spre folosul și mântuirea sufletelor noastre.

Ionatan Vinter, Oastea Domnului, Avram Iancu

(Urmare din pag. a 10-a)

Asta în octombrie 1956. Paralel mi-a destinat tiparului șase poeme revista bucureșteană „Tânărul Scriitor”.

Editura la care lucram, o instituție-mamut, își revizua planurile, eliberând ceea ce era destinat rebu-tului, orientându-se rapid spre reeditarea scriitorilor interbelici. În februarie 1957, secția de poezie a editurii ținea să îmi publice un volum, știindu-mă pe val. N-am stat pe gânduri și m-am executat. O profundă greșeală. Placheta schiopăta din punct de vedere estetic, dar la apariție, entuziasmul a fost mare, felicitările curgând din toate direcțiile. Câți ani trecu-seră de când nu mai apăru-se un volum total apolitic!

La câteva luni după înăbușirea revoluției maghiare, începuse din nou înghețul. Triumful proletcultiștilor. Devenisem calul de bătaie, mai cu seamă a celor care voiau să-și refacă virginitatea ideologică. Se cerea să nu mai fiu publicat în primul rând de către „Scân-teia”, organul central al P.C.R. Curajoasa revistă clujeană „Steaua” mă publica însă frecvent cu originale și traduceri. Mai mult, mă ridicaseră la rang de redactor al „Stelei” la București.

– Suneți considerat unul din liderii „generației de aur” alături de Nichita Stănescu, Cezar Baltag, Ștefan Bănuțescu, Matei Călinescu, Ion Gheorghe. Această generație pe care ați numit-o eroică, pe bună dreptate a redat poeziei locul meritat, loc pe care îl pierdu-se în anii primului deceniu după confiscarea puterii, când fusese transformată într-o propagandă versificată. Ce împrejurare din acești ani, decisivă pentru destinul dumneavoastră și al colegilor de breaslă, ați vrea să evocați pentru o racordare a cititorilor noștri?

– În ceea ce mă privește, destinul meu literar a fost hotărât de revista „Steaua”, ani buni în răspăr cu cenzura și macherii de la cultură. Destinul colegilor invocați (la care aș mai adăuga nume de rezonanță, precum Mircea Ivănescu și Modest Morariu) se datorează în mare măsură unui critic literar, faimos în epocă, Paul Georgescu. Era un comunist, cred eu, de orientare

troțkistă, foarte cultivat. Știa tot ce se întâmplă în literatura mondială a momentului. Părea că știe să umble pe sârmă. O dată te trăgea de urechi și de zece ori te săruta. Deși azi nu se spune, în mare măsură, acest Paul Georgescu era creația lui Nichita Stănescu, pe care l-a și salvat de la o mare dandana.

– După părerea dumneavoastră poezia e de inspirație, un moment misterios. Dar inspirația poate fi considerată și un semn trimis de divinitate? Credeți într-o relație a poetului cu divinitatea?

– Poezia în sine este o respirație a divinității.

– Din noianul cărților apărute într-o jumătate de secol de creație, care vă este cea mai dragă și de ce?

– Cea mai dragă îmi este „O casetă cu șerpi”, apărută în 1970. Țin la ea foarte mult, pentru că sub o formă mascată cu mijloace estetice, am tras o palmă comunismului.

– Primele cărți apărute în libertate au fost „Tango și alte poeme” (1990), „Pi-ața Tien-An-Men” (1991), „Visul vine pe scara de serviciu” (1992). Cum a fost scrisul în noua conjunctură, când nu mai era cenzură și nu mai era necesar un limbaj codificat?

– Întâi și întâi o precizare: „Tango și alte poeme” a apărut în prima lună a anului 1990, după ce a stat doi ani la cenzură. „Visul vine pe scara de serviciu” a fost și el compus în bună parte înainte de revoluție. Prima creație în libertate este o carte pamflet, de atitudine la cele întâmplate în Piața Universității, o carte prozaică, însoțită de colaje din presa autohtonă și străină. S-a bucurat de mult succes la apariție, fiind și premiată de Uniunea Scriitorilor. În inventarul operei mele rămâne un document literar și atât.

Celelalte cărți care au urmat, „Manevrele de toamnă”, „Insomniile bătrânului”, „Vizita maestrului de vânătoare” și „Pipa lui Magritte” îmbină poemul pur cu cel care ascunde dezamăgirea acestor ani. Precizez că trecerea de la cenzură la libertate deplină a decurs, în cazul meu, destul de lin, încât în momentul scrisului mi-am permis o libertate interioară în care excludeam imixtiunea condeii străine. Am jertfit foarte puțin pe altarul diavolului, mai degrabă a fost jertfit cel care

întreținea focul și care nu părea a fi diavol. Mă gândesc la cenzorul care a dat pașaport de liberă trecere jurnalului „Viața mea la țară”, plătind cu desfacerea contractului de muncă.

– După evenimentele din decembrie 1989, împreună cu alți colegi de breaslă ați intrat în iureșul creat de politică, ați părăsit poezia pentru un timp îmbrățișând gazetăria, viața civică, ați fost unul din fondatorii Alianței Civice. Cum ați trăit această perioadă? Care a fost motivul pentru care în 1995 ați hotărât să părăsiți capitala și să vă întoarceți în locurile natale după o absență de 40 de ani?

– Încă înainte de ridicarea elicopterului prezidențial m-am aruncat în vâltoarea evenimentelor care se derulau cu repeziciune. Chiar în seara de 22 decembrie a apărut cotidianul „Libertatea”, expresia descătușării noastre. Publicațiile au început să apară cu viteză fulgerului, numai că ziariștii existau puțini, cei vechi având mai mult ga-loane de funcționari. Așa se face că noii editori au apelat la serviciile scriitorilor. La puțină vreme am început să lucrez pentru numeroase gazete, interesul special arătându-l pentru „Dreptatea”, organul central al P.N.Ț.C.D.-ului, al cărui redactor șef aveam să devin după un an.

Până la descălecatul meu în Jimbolia am dus o viață sufocantă, solicitări politico-sociale neîntrerupte. Alianța Civică, născută ad-hoc, a cuprins crema intelectualității românești, îndeosebi bucureștene și timișorene. Nu a trecut mult timp și o parte din Alianța

Civică s-a desprins, transformându-se în partid politic. Succesul acestei aripi a fost destul de modest. În schimb, Alianța Civică, care activează și azi cu mult succes, a realizat numeroase activități remarcabile. Pe lângă cărțile legate de nebunia comunistă, publicate în tiraje mari, a creat la Sighet un memorial impresionant care exprimă, în mod plastic, suferințele prin care au trecut deținuții politici ai socialismului victorios. Despre intenția de a reveni la locurile natale, de unde am fost izgonit de vicisitudinile istoriei, pot spune că m-a obsedat cu ani buni înainte de 1989, numai că birocrăția vremii nu mi-a permis strămutarea. Sigur, odată cu prăbușirea bolșevismului, lucrurile s-au simplificat, dar activitatea mea politico-civică din capitală m-a ținut locului. Reînființându-se legea ONG-urilor din 1923, îmbunătățită desigur, mi-am propus să întemeiez în localitatea natală o fundație culturală româno-germană. Ministrul adjunct al culturii a fost de părere că o asemenea instituție cere un spațiu larg de desfășurare, așa că a venit la Timișoara supra terenului de unde să pornesc. Împreună cu inspectorul cultural Timiș mi-au propus Jimbolia, care a fost de-a lungul timpului capitala culturală a șvabilor bănățeni. Speriați de evenimentele desfășurate în Piața Universității, aceștia au părăsit în mare parte localitatea, lăsând-o pustie. În 1994, când de fapt m-am mutat la Jimbolia, orașelul de la extremitatea vestică a țării părea o rui-

nă, șomajul fiind de 100%, nimic nu mai funcționa. Ceea ce a fost atunci și ceea ce este azi Jimbolia, este distanța de la cer la pământ. Rămânând în sfera culturii, subliniez că avem astăzi șase muzee și șase monumente care domină centrul orașului. Sunt doar câteva exemple care îmi vin acum în minte.

– Până la răsturnarea dictaturii comuniste din România între poeți și cititori se crease un fel de complicitate. Românii au găsit o alinare, un sprijin moral în simbolurile, alegoriile și limbajul codificat din scrierile unora din autorii epocii. Astăzi rolul covârșitor al cuvântului este acaparat de civilizația lui Bill Gates, a imaginii, a virtualității, iar aria de receptare a ideii poetice e din ce în ce mai restrânsă. Mai putem vorbi de un rol sau loc al poeziei astăzi?

– Chiar dacă sunt momente în care poezia trece prin crize, cum este azi bunăoară, sunt încredințat că ea nu va pieri niciodată. Omul va avea întotdeauna nevoie de o alinare, de comunicări misterioase, de inefabil, de parfumul florilor.

– Ați contribuit la înființarea Muzeului Presei Românești al cărui punct de plecare a fost propria colecție de ziare. Deschiderea acestei instituții unicat în această parte a Europei este și o dovadă a forței pe care o are prietenia ade-vărată. Suneți colecționar și de alte obiecte, „nimicuri cu semnificație”. Este acest obicei o încercare de recuperare a unui trecut, de salvare a obiectelor de sub ghilotina timpului?

– Da, aveți dreptate, obiectele vechi au darul să mă plaseze într-un timp revolut, dezvoltându-mi imaginația și simulându-mi inspirația. Multe, foarte multe poeme ale mele cântă obiectul mort sau aparent mort, cu sentimentul că îi dau viață. Criticii literari denumesc această modalitate creatoare de a aduce la suprafață trecutul umil, animism.

– Ați divulgat că aveți multe proiecte pe care vreți să le realizați împreună cu prietenii și susținătorii dumneavoastră. Puteți să ne spuneți ceva despre aceasta?

– Singurul meu proiect căruia îi dedic timpul pe care mi-l permite sănătatea este Muzeul Presei.

Gabriela Enea Elekes

Ernest Hemingway
Bătrânul și marea (1)

Era un om bătrân, care pescuia singur într-o barcă pe ocean, în Gulf Stream, și trecuseră de-acum optzeci și patru de zile de când nu prinsese nici un pește. În primele patruzeci de zile avusese un puști cu el. Dar după patruzeci de zile fără nici un pește prins părinții îi spusese puștiului că bătrânul era de-acum în mod clar și irevocabil *salao*, adică forma cea mai rea de ghinion, iar puștiul se supusese deciziei lor și se mutase la o altă barcă, unde în prima săptămână s-au și prin trei pești zdraveni. Puștiul se întrista când vedea că bătrânul vine în fiecare zi cu barca goală și cobora întotdeauna pe mal ca să-l ajute să care fie mosoarele cu sfoara de pescuit, fie cangea, harponul și vela înfășurată în jurul catargului. Vela era peticită cu niște saci de făină și atunci când era strânsă semăna cu un drapel al înfrângerii eterne.

Bătrânul era slab și ciolanos și avea niște riduri adânci pe ceafă. Pe obraji i se distingeau petele maronii ale îngăduitorului cancer de piele pe care-l provoacă lumina soarelui când se reflectă în apele mării tropicale. Petele i se întindeau mult în jos pe pielea feței, iar mâinile îi erau pline de cicatrici lungi și adânci, de la greutatea peștilor trași afară cu năvodul. Dar nici una din cicatrici nu era proaspătă. Toate erau la fel de vechi ca și eroziunile dintr-un deșert lipsit de pește.

Totul la el era bătrân, cu excepția ochilor, iar ei aveau aceeași culoare ca și marea și erau veseli și neînfrânți.

– Santiago, îi zise puștiul pe când se cățarau pe mal, după ce trăsese barca la țărm. Aș putea veni iar cu tine. Am făcut și noi ceva bani.

Bătrânul îl învățase pe puști să pescuiască, iar puștiul îl adora.

– Nu, îi răspunse bătrânul. Ești într-o barcă norocoasă. Rămâi cu ei.

– Dar amintește-ți cum ai avut optzeci și șapte de zile în care n-ai prins nici

un pește și după aia ai prins numai din cei mari trei săptămâni la rând.

– Îmi amintesc, spuse bătrânul. Știu că n-ai plecat de la mine fiindcă te-ai îndoit.

– Tata m-a pus să plec. Sunt un puști și trebuie să îl ascult.

– Știu, răspunse bătrânul. E absolut normal.

– El n-are prea multă încredere.

– Nu, zise bătrânul. Dar noi avem. Nu-i așa?

– Ba da, răspunse puștiul. Hai să-ți iau o bere la Terasă și după aia mergem să cărăm lucrurile acasă.

– De ce nu? spuse bătrânul. Ca între pescari.

Se așezară la Terasă, Sunde mulți dintre pescari îl luară peste picior

teau măruntaiele, li se tăiau înotătoarele, li se jupuia pielea, apoi carnea le era tăiată în fâșii și sărată.

Când vântul bătea din spre est, peste întreg portul plutea un miros greu, venit dinspre cherhanaua de rechini. Dar astăzi nu se simțea decât o undă palidă de miros, fiindcă vântul își schimbase direcția înspre nord, după care încetase, iar pe Terasă era soare și plăcut.

– Santiago, zise puștiul.

– Da, răspunse bătrânul.

Ținea paharul în mână și se gândea la anii de demult.

– Să ies în larg ca să-ți aduc sardele pentru mâine?

– Nu. Du-te și joacă baseball. Încă mai pot să

sună de parcă doborai un copac, apoi am simțit pe mine, peste tot, mirosul dulceag de sânge.

– Chiar îți amintești toate astea sau ți le-am povestit eu?

Îmi amintesc absolut tot, din prima clipă în care am ieșit împreună.

Bătrânul se uită la el cu ochii lui iubitori, încrezători și orbiți de soare.

– Dacă ai fi băiatul meu, te-aș lua cu mine în larg și ne-am încerca norocul, îi zise el. Dar ești băiatul tatălui tău și al mamei tale și ești într-o barcă norocoasă.

– Pot să-ți aduc sardelele? Știu și de unde pot să iau patru momeli.

– Mi-au rămas și-ale mele de astăzi.

curent, mâine s-ar zice c-o să fie o zi bună.

– Unde te duci? întrebă puștiul.

– Departe în larg, ca să mă întorc când se schimbă vântul. Vreau să ajung în larg înainte să se facă lumină.

– O să-ncerc să-l conving să ieșim la treabă cât mai departe, zise puștiul. Așa, dacă prinzi ceva mare mare, o să putem veni să te ajutăm.

– Nu-i place să meargă prea departe.

– Nu, răspunse puștiul. Dar o să văd eu ceva ce el n-o să vadă, cum ar fi o pasăre venită la pescuit, și-o să-l fac să iasă în larg după dorade.

– Vede chiar așa de prost?

– E aproape orb.

– Ciudat, comentă bătrânul. Doar n-a ieșit niciodată la pescuit de țestoase. Aia îți strică ochii.

– Dar tu ai prins ani în șir țestoase în largul coastei Mosquito și tot ai ochi buni.

– Eu sunt un bătrân ciudat.

– Dar mai ești și-acum destul de puternic pentru un pește mare-mare?

– Eu zic că da. Și mai există o mulțime de șmecherii.

– Hai să ducem acasă calabalăcul, ca să pot să iau prostovolul și să ies după sardele, zise puștiul.

Luară tot echipamentul din barcă. Bătrânul căra catargul pe umăr, iar puștiul ducea cutia din lemn, cu mosoarele de sfoară cafenie strâns împletită, cangea și harponul, cu tot cu țepușă. Cutia cu momeala era dedesubt, la pupa bărcii, laolaltă cu ciomagul pe care îl folosea bătrânul ca să potolească peștii mari atunci când îi trăgea la bord. Nimeni nu s-ar fi gândit să-l fure tocmai pe el, dar era mai bine să ia cu el acasă vela și mosoarele grele de sfoară, pentru că roua le făcea rău și, cu toate că era convins că nimeni de prin partea locului nu le-ar fi furat, bătrânul socotea că un harpon și o cange lăsate într-o barcă erau totuși niște ispite inutile. (Va urma)

pe bătrân, dar el nu se supără. Alții, dintre pescarii mai vârstnici, se uită la el și se întristă. Dar n-o arătară și vorbiră politicos despre curenți și despre adâncimea la care dăduseră cu undițele, despre vreme, care rămânea bună, și despre ce văzuseră. Pescarii cu noroc din ziua aceea se întorseseră deja, își măcelăreau captura de marlin și cărau peștii, întinși pe toată lungimea lor, pe două scânduri purtate de doi inși ce se clătină la capătul fiecăreia din ele, îndreptându-se spre pescărie, ca să aștepte camionul frigorific ce urma să transporte marfa la piața din Havana. Cei care prinseseră rechini îi duseseră la cherhanaua de rechini, la celălalt capăt al golfului, unde aceștia erau atârnați pe niște scripeți, li se sco-

vâslesc, iar Rogelio o să arunce năvodul.

– Mi-ar plăcea să mă duc. Dacă nu mai pot pescui cu tine, aș vrea să te ajut altfel.

– Mi-ai cumpărat o bere, îi spuse bătrânul. Ești deja bărbat.

– Câți ani aveam când m-ai luat prima dată în barcă?

– Cinci și era cât pe ce să fii omorât când am tras peștele afară prea devreme și mai-mai că a făcut barcă bucăți. Îți amintești?

– Îmi amintesc cum izbea cu coada și se zbătea și-apoi cum s-a rupt banca și-mi amintesc sunetul loviturii de ciomag. Îmi amintesc că m-ar aruncat la prora, unde stătea mosorul de sfoară ud, și am simțit cum se cutremură toată barca. Am auzit cum îl pocneai cu ciomagul și

Le-am pus în cutie, la saramură.

– Lasă-mă să mă duc să-ți aduc patru proaspete.

– Una, zise bătrânul.

Nu-și pierduse niciodată speranța și încrederea. Dar acum ele i se însuflețeau, ca atunci când începe să suflă briza.

– Două, zise puștiul.

– Două, căzu de acord bătrânul. Nu le-ai furat?

– Aș fi putut, răspunse puștiul. Dar pe astea le-a cumpărat.

– Mulțumesc, îi spuse bătrânul.

Era un om prea simplu ca să se întrebe când ajunsesse la starea de umilință. Dar știa că ajunsesse la ea și mai știa că nu era ceva rușinos și că nu presupunea pierderea mândriei autentice.

– Dacă e să mă iau după

Cleopatra Stratan a intrat în Cartea Recordurilor!

Micuța *Cleopatra Stratan* s-a alăturat *Nadiei Comăneci*, lui *Octavian Bellu* și poate fi comparată chiar cu... Palatul Parlamentului. World Records Academy a anunțat recent pe site-ul oficial includerea Cleopatrei Stratan în Cartea Recordurilor, drept „cea mai tânără interpretă de succes”.

Acest record a fost bazat pe „realizările extraordinare ale micuței artiste, care a doborât nu mai puțin de 5 recorduri mondiale” – consemnează Academia Recordurilor Mondială pe site-ul oficial:

□ cea mai tânără interpretă care a înregistrat un album;

□ cea mai tânără interpretă într-un concert live;

□ cea mai bine plătită artistă tânără (10.000 euro pentru o singură melodie-bani donați public, în scopuri caritabile);

□ cel mai tânăr interpret care a primit 3 premii MTV (Music Television);

□ cea mai tânără interpretă care a înregistrat un Hit național (o piesă si-

tuată pe locul 1 în topuri naționale);

Acest ultim record îl depășește pe cel al francezului *Jordy*, care a înregistrat un succes similar în Franța, la 4 ani și jumătate, fiind mai în vârstă cu un an când melodia sa „Dur dur d'être bébé” făcea furori în anii 90.

„Cleopatra Stratan avea doar 3 ani când a susținut un concert de două ore și cu 28 de piese muzicale” – se arată pe site-ul www.worldrecordsacademy.org – „devenind cea mai tânără artistă care a susținut un concert live în fața unui public larg”.

Albumul lansat în cadrul acelui concert, „La vârsta de 3 ani”, a devenit un succes după cele peste 150.000 unități vândute – notează același site.

De curând, micuța artistă și-a lansat propria păpușă „Cleopatra”, o păpușă care interpretează refrenul melodiei de succes „Ghiță”. În numai trei zile s-au vândut peste 5.000 de bucăți.

La numai 5 ani cât are acum, Cleopatra Stratan va

avea o pagină întreagă de prezentare în ediția 2008 a Cărții Recordurilor – o performanță demnă de apreciat și o răsplată pe măsura eforturilor depuse împreună cu tatăl ei, interpretul *Pavel Stratan*.

Dintre numeroasele recorduri mondiale românești incluse în ediția 2008 a Cărții Recordurilor editată de World Records Academy se enumeră:

□ *Nadia Comăneci*: cele mai multe note de 10 la Olimpiadă;

□ *Octavian Bellu* și *Mariana Bitang*: cei mai buni antrenori din lume;

□ Palatul Parlamentului: cea mai mare clădire civilă, cea mai scumpă și cea mai masivă clădire din lume;

□ „Zimbrulu și Vulturul”, cel mai scump ziar din lume;

□ cei mai mulți participanți la Nunta de Aur: Primăria sector 2 București;

□ Drapelul României la Campionatul Mondial de Gimnastică: cel mai mare steag „indoor”;

□ cel mai lung meci de baschet – Sibiu 2007.

Prima rezervăție de urși din România

Prima rezervăție de urși din România a fost inaugurată oficial, luni, 11 au-

cordată la o tensiune de 8.000 de volți. În sanctuarul de la Zărnești, **urșii** be-

gust, în orașul Zărnești, din județul Brașov, de Asociația „Milioane de Prieteni” și Asociația Mondială pentru Protecția Animalelor, la doi ani de la înființare.

Parcul se află la 70 de kilometri de municipiul Brașov, în orașul **Zărnești** și are o suprafață de 70 de hectare de pășune și teren împădurit, înconjurat cu 1.500 de metri de gard și 15 kilometri de sârmă ra-

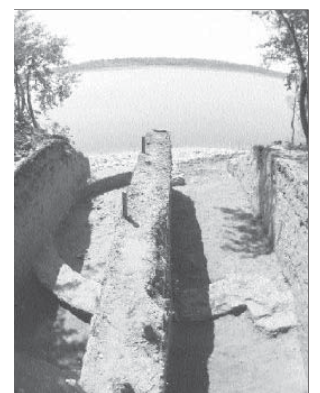
neciază de cele mai bune condiții, în interiorul perimetrului îngrădit fiind amenajate bazine de apă, copaci pentru cățărare, locuri pentru hrănire și adăposturi individuale.

Parcul poate adăposti o sută de urși, însă în acest moment sunt în rezervăție doar 36 de exemplare. **Rezervația** va fi deschisă și turiștilor care vor să vadă „pe viu” urșii.

Cea mai veche biserică din Dacia

O bazilică paleo-creștină, datând din prima jumătate a secolului IV, a fost descoperită în localitatea mehedinteană Izvoarele, cu ocazia săpăturilor arheologice efectuate în ultimele două luni. Această biserică, cu o lungime de 12,80 metri și lățimea de 6,50 metri, este cel mai vechi așezământ de cult cunoscut în fosta provincie Dacia.

În urma cercetărilor, s-a ajuns la concluzia că aceasta nu a fost distrusă nici de incendii și nici de intervenția omului, ci din cauza eroziunii solului, ea fiind situată în imediata vecinătate a Dunării. În incinta ruinelor bazilicii, arheologii mehedințeni au

găsit și monede din bronz bătute în vremea împăratului Constantin cel Mare.

Descoperirea bazilicii demonstrează continuitatea populației autohtone pe meleagurile din stânga Dunării și faptul că, din cele mai vechi timpuri, aceștia aveau cultul zeilor romani.

Judo

România a obținut prima medalie de aur la Beijing

Judoka **Alina Dumitru** a câștigat, sâmbătă, titlul olimpic la categoria 48 kg din cadrul Jocurilor Olimpice de la Beijing, aducând, astfel prima medalie de aur a delegației României la competiția din China.

Alina Dumitru a învins-o în finală pe reprezentanta Cubei, **Yanet Bermoy**, prin ippon, după ce în semifinale a „bătut-o” pe dubla campioană olimpică, japoneza

Tani Ryoko. Clujeanca a primit trofeul chiar de la orădeanul **Marius Vizer**, președintele Federației Internaționale de Judo, care a ținut să fie prezent la ceremonie.

Sportiva română, care va împlini 26 de ani în 30 august, este de cinci ori campioană europeană, însă nu avea în palmares nici o medalie olimpică, după ce la Atena, în 2004, a ratat podiumul terminând pe locul cinci. Pe lângă titlurile europene, Alina Dumitru mai are în palmares două medalii de bronz la Campionatele Mondiale, în 2005 și în 2007.

Medaliile de bronz au fost obținute de japoneza **Tani Ryoko** și de argentinianca **Paula Belen Pareto**.

Medalia de aur obținută de Alina Dumitru este prima pentru România în istoria acestei discipline. Palmaresul românesc la JO mai cuprinde trei medalii la judo, toate de bronz, câștigate de **Mircea Frățică** și **Mihai Cioc** la Jocurile Olimpice de la Los Angeles, din 1984 și de **Simona Richter**, la JO-2000, de la Sydney.

Handbal

România a bătut China

După 31-19 împotriva Kazahstanului, naționala României, antrenată de **Gheorghe Tadici** și **Dumitru Muși** nu a avut probleme nici în al doilea meci de la Jocurile Olimpice, în fața echipei gazdă, pe care a învins-o cu 34-20.

China a mizat pe o apărare avansată, dar nu a reușit să se mențină în trena României decât până la mijlocul primei reprize, în minutul 14 scorul fiind 7-6 în favoarea tricolorelor. În ciuda încurajărilor publicului, echipa gazdă a pierdut apoi teren, rezultatul la pauză fiind 17-11 pentru handbalistele românce. Chinezoaicele au mai avut o tresărire de orgoliu la începutul părții secunde, dar nu au reușit să se apropie la mai puțin de 4 goluri. Pe final, profitând de căderea fizică a adver-

sarelor, româncele și-au permis să facă și spectacol. Marcatoarele României au fost: **Amariei** (9), **Maier** (8), **Stanca** (6), **Brădeanu** (4), **Beșe** și **Meiroșu** (câte 2), **Nechita-Olteanu**, **Ardean-Elisei** și **Lecușanu** (câte 1).

„M-am temut de acest meci, pentru că adversarele practică o apărare avansată, care ne incomodează. În plus, au jucat acasă, ceea ce reprezintă un avantaj. De acum nu îmi mai e frică decât de echipa mea. Cred că putem bate pe oricine”, a spus cu optimism **Gheorghe Tadici**, după meci.

Naționala României mai are de jucat trei meciuri în Grupa A. Marți va întâlni Franța (ora României 5:25), vineri va înfrunta Angola (ora 10:30) și duminică va da piept cu Norvegia (ora 8:40).

Tenis

Hănescu a biruit

Victor Hănescu și-a îndeplinit deja obiectivul pentru Beijing, devenind primul jucător român care reușește să se califice în turul secund al turneului olimpic de tenis în proba de simplu. Hănescu l-a întâlnit în turul inaugural pe italianul **Simone Bolelli**, jucător mai bine clasat decât el în ierarhia ATP, pe care l-a învins cu scorul de 7-5, 3-6, 6-4.

Tenismanul român s-a declarat mulțumit de performanța sa: „Sunt foarte mândru să fiu primul român care trece de primul tur la Jocurile Olimpice, mai ales că am jucat pe o căl-

dură incredibilă. Este foarte greu să și trăiești, să și respiri pe o așa căldură, dar să joci în asemenea condiții”. Următorul său adversar va fi francezul **Gael Monfils**, care a dispus cu 6-4, 3-6, 6-3 de spaniolul **Nicolas Almagro**, al 11-lea favorit.

În schimb, **Sorana Cîrstea** a fost eliminată din competiția feminină după ce a pierdut, în primul tur, în fața israeliencei **Shahar Peer**, scor 3-6, 7-5, 0-6. În setul 2, Sorana a avut 5-0, a fost egalată, dar a reușit să câștige setul cu 7-5, pentru ca în ultimul act să facă doar figurație..

Rusia și Georgia se îmbrățișează, dar numai la Beijing

Natalia Paderina, sportiva din Rusia, și **Nino Salukvadze**, din Georgia, s-au îmbrățișat pe podiumul de premiere al probei de pistol cu aer comprimat în pofida conflictului armat în care se găsesc în acest moment cele două state europene. Rusoaica a câștigat argintul în timp ce Salukvadze a dobândit bronzul olimpic.

„Această medalie este pentru Georgia, mai ales în astfel de momente. Am fost foarte nervoasă văzând situația dificilă a poporului meu. A fost frumos din

partea Nataliei că a venit și m-a îmbrățișat”, a declarat Nino imediat după festivitatea de premiere.

Nino Salukvadze a cucerit medalia de bronz după ce sâmbătă seara sportivii georgieni erau anunțați că este posibil să se retragă în masă de la Jocurile Olimpice de la Beijing. Președintele georgian **Mihail Saakasvili** le-a comunicat însă sportivilor să continue competiția.

Rusia și Georgia se confruntă pentru preluarea controlului regiunii separatiste Osetia de Sud.

TVR 1

Luni 18 august

6.00 Jurnalul TVR 6.30 Jocurile Olimpice, Volei masculin: Polonia-Rusia 8.10 Film. Geneza 9.30 Jocurile Olimpice, Caiac-Canoe: România, 12.00 Gimnastică. Finale pe apă 14.00 Baschet masculin: SUA – echipa calificată 15.45 Handbal masculin: Germania-Danemarca 17.15 Serial. Romanta îndrăgostiților 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Agenda Olimpică 19.20 Serial. Eureka 21.30 Jurnalul TVR 23.10 Serial. Anatomia lui Grey.

Marti 19 august

6.00 Jurnalul TVR 6.30 Film. Curcubeul 8.15 Jocurile Olimpice, Handbal feminin 10.15 Concert: Phoenix 12.00 Jocurile Olimpice, Handbal feminin 12.00 Gimnastică 13.00 Atletism 17.10 Serial. Romanta îndrăgostiților 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Agenda Olimpică 19.20 Serial. Rațiune și simțire 20.20 Agenda Festivalului național de muzică ușoară, Mamaia 2008 21.30 Jurnalul TVR 23.10 Serial. Anatomia lui Grey.

Miercuri 20 august

4.30 Jocurile Olimpice, Handbal masculin 8.00 Nigella și rețetele de sărbători 8.30 Jocurile Olimpice, Baschet masculin 12.30 Olimpiada veseliei 13.00 Jocurile Olimpice, Atletism 16.50 Olimpiada veseliei 17.00 Serial. Romanta îndrăgostiților 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Film. Oamenii focului 21.30 Jurnalul TVR 23.10 Serial. Anatomia lui Grey.

Joi 21 august

6.00 Jocurile Olimpice, Handbal 6.30 Volei feminin 8.10 Concert Premiul Nobel pentru Pace 2007 9.45 Jocurile Olimpice, Caiac-canoe masculin 11.30 China, un miracol? 12.00 Jocurile Olimpice, Handbal feminin 13.00 Atletism 14.15 Handbal feminin 16.55 Serial. Romanta îndrăgostiților 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Agenda Olimpică 19.20 Agenda Festivalului național de muzică ușoară, Mamaia 2008 22.00 Ziua Olimpică 22.00 Festivalul național de muzică ușoară, Mamaia 2008. 23.10 Serial. Anatomia lui Grey.

Vineri 22 august

6.00 Jurnalul TVR 6.30 Jocurile Olimpice, Volei masculin 7.30 Box 9.30 Caiac-canoe 11.30 China, un miracol? 12.00 Jocurile Olimpice, Handbal masculin 13.00 Atletism 13.40 Polo Semifinale masculin 14.00 Baschet masculin 16.15 Baschet masculin 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Agenda Olimpică 19.20 Agenda Festivalului național de muzică ușoară, Mamaia 2008 22.00 Ziua Olimpică 22.10 Festivalul național de muzică ușoară, Mamaia 2008 23.00 Serial. Anatomia lui Grey.

Sâmbătă 23 august

6.00 Jocurile Olimpice, Fotbal 8.45 Desene animate, 9.15 Circul Massimo 9.30 Jocurile Olimpice, Caiac, Handbal feminin 12.00 Jurnalul TVR 12.30 Concert 13.00 Jocurile Olimpice, Box 13.00 Atletism 15.00 Baschet feminin 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Agenda Festivalului național de muzică ușoară, Mamaia 2008 22.00 Ziua Olimpică 23.00 Festivalul național de muzică ușoară. Mamaia 2008.

**Danny Howells
la Festivalul Mamaia 2008**

Duminică 24 august

6.00 Jocurile Olimpice, Volei masculin 7.30 Handbal masculin 8.30 Baschet masculin 9.40 Polo masculin 11.10 Tezaur folcloric 12.20 Concert 13.00 Festivalul Internațional de Film. 14.00 Jocurile Olimpice. Ceremonia de închidere 17.00 Unde dispar ghețarii? 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Agenda Festivalului național de muzică ușoară, Mamaia 2008 22.00 Ziua Olimpică 23.10 Film. Iubiri și câini.

TVR 2

Luni 18 august

6.00 Pescar hoinar (R) 7.00 Serial. Colegi de școală 8.10 Ziua olimpică 9.10 Tonomatul de vacanță 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.30 Serial. Carabinieri 12.45 Utopia 13.00 Jocurile Olimpice, Atletism 19.30 Descoperă românii 19.35 Serial. Lege și ordine 20.30 Jurnalul TVR 21.10 Film. Școala tinerilor asasini 23.00 Serial. Vânătoare de recompense.

**Luminița Talpoș
la Jocurile Olimpice**

Marti 19 august

7.40 Bazar 7.00 Serial. Colegi de școală 8.10 Ziua olimpică 9.10 Tonomatul de vacanță 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.55 Jocurile Olimpice, Fotbal 14.00 Împreună în Europa (R) 14.55 Jocurile Olimpice. Fotbal 17.00 Jurnal regional 17.40 Jocurile Olimpice, Beach volei 20.30 Jurnalul TVR 21.10 Film. Sfântul Patrick: o legendă irlandeză 22.50 Serial. Vânătoare de recompense.

Miercuri 20 august

6.30 Motomagia (R) 7.00 Serial. Colegi de școală 9.10 Tonomatul de vacanță 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.30 Jurnalul TVR 12.00 Jocurile Olimpice, Handbal 16.25 Zestrea românilor 17.00 Jurnal regional 17.40 Vara la mare 18.30 Serial. Miracole 19.00 Bazar (R) 19.35 Serial. Lege și ordine 20.30 Jurnalul TVR 21.10 Film. O vară fierbinte.

Joi 21 august

3.00 Jocurile Olimpice, Atletism 7.15 Atenție, se cântă! 8.10 Ziua Olimpică (R) 9.10 Tonomatul de vacanță 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.45 Serial. Carabinieri 13.30 Între cer și pământ 14.00 Jocurile Olimpice, Volei 15.40 Sub semnul măștii - Festivalul medieval Sighișoara 2008 16.15 Jocurile Olimpice, Baschet 18.30 Serial. Miracole 19.35 Serial. Lege și ordine 20.30 Jurnalul TVR 21.10 Film. Prietenele 22.55 Serial. Vânător nocturn.

Vineri 22 august

6.00 Bugetul meu (R) 7.00 Serial. Colegi de școală 8.10 Ziua olimpică (R) 9.10 Tonomatul de vacanță 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.45 Serial. Carabinieri 12.55 Jocurile Olimpice, Fotbal 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Campionatul de comedie (R) 16.00 Jocurile Olimpice, Volei, 19.30 Descoperă românii 19.35 Serial. Lege și ordine 20.30 Jurnalul TVR 21.10 Jamie în Australia 22.10 Serial. Kojak 23.00 Serial. Iubiri și secrete.

Sâmbătă 23 august

6.00 Destinația România (R) 6.30 Jocurile Olimpice, Volei medalia de bronz, Handbal, medalia de bronz 9.40 Ziua Olimpică 10.40 Liber pe contrasens (R) 11.40 Atenție, se cântă! 13.25 Gala Celebrităților Anului 2008 13.55 Formula 1. Marele premiu al Europei 15.30 Jocurile Olimpice, Volei finala 17.00 Jurnal regional 17.40 Serial. Hotel Babylon 19.00 Maniacii 20.00 Serial. Ajutor, îmi arde casa! 20.30 Jurnalul TVR 21.10 Serial. Crime imperfecte 22.10 Film. Împotriva curentului.

Duminică 24 august

6.00 Jocurile Olimpice, Baschet, medalia de bronz, Box finale, Handbal medalia de aur 12.00 Motomagia 12.35 Autocritica 13.05 Studio Formula 1. 13.55 Formula 1. Marele Premiu al Europei 16.00 Atlas 16.30 Călătorind printre tradiții 17.00 Jurnal regional 17.40 Serial. Ballykissangel 18.40 Serial. Eu și mama 19.30 Călătorind printre tradiții 20.00 Serial. Ajutor, îmi arde casa! 20.30 Jurnalul TVR 21.10 Film. Spionii 22.10 Film. Minciuni spulberate.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

18 AUGUST, LUNI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

19 AUGUST, MARȚI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Pagina culturală 17.30: Moment poetic 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

20 AUGUST, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri 17.10: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 17.25: Sport – rubrica lui Adam Bauer 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

21 AUGUST, JOI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: O șansă istorică: Uniunea Europeană (Al. Ardelean) 17.25: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

22 AUGUST, VINERI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Revista presei „Foaia românească” 16.35: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Magazinul „Lumea femeilor” 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

23 AUGUST, SÂMBĂȚĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.10: Evenimente calendaristice 16.20: Teatru radiofonic 17.20: Stele de cinci stele – magazin de muzică ușoară 17.55: Încheiere

24 AUGUST, DUMINICĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Sinteza știrilor săptămânii 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Retrospectiva săptămânii (spiciuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 16.55: Magazinul „Lumea femeilor” (reluare) 17.25: Emisiune religioasă baptistă 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16:00-18:00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

www.radio.hu

Ecranul nostru

**Din cauza transmisiunilor
de la Jocurile Olimpice din Beijing,
următoarea emisiune televizată
în limba română
va avea loc numai pe 27 august.**

Arhiva

Ecranul Nostru

www.mtv.hu

CONSULATUL GENERAL AL ROMÂNIEI, JULA

Program de lucru cu publicul

Luni-Vineri:
8.30-14.30

Sâmbătă-duminică:
închis

Adresa:
Jula 5700
str. Munkácsy nr. 12/b

Telefon: 66/465-130
Fax: 66/465-142
Mobil: 30/635-7181

www.gyula.mae.ro

Birou de avocat

**Anunț viitorii mei clienți
că la 7 ianuarie 2008
mi-am început
activitatea
de avocat.**

Adresa biroului:
5700 Gyula, Béke sgt. 50.

Tel/Fax:
(+36-66)-639-748
Mobil:
+36-30-833-1662

E-mail:
avocat.ruzsa@hotmail.hu

Specializare:
Drept Penal
Dreptul Muncii
Drept Civil

**dr. Gheorghe Ruja
avocat**

UMOR

Linkuri utile:

www.foaia.hu
www.romanul.hu
www.balcescu.sulinet.hu
www.ziare.com
www.astazi.ro
www.startpage.ro
www.ici.ro/romania/indexrom.html

Valea Loirei, ținutul castelelor

Chambord

După orașul luminilor, Paris, ne-am îndreptat drumul spre ținutul castelelor de pe Valea Loirei. Aici se concentrează cele mai multe castele din cea mai vizitată țară din lume. Castelele din fosta capitală a Franței pe vremea regilor de Valois sunt vizitate anual de milioane de turiști. Noi am poposit câteva ore la două castele, la grandiosul Chambord și la pitorescul Chenonceau.

Castele sunt în toată Franța, dar nicăieri nu sunt mai multe decât pe Valea Loirei. De ce? Din numeroase motive. În Evul Mediu, aici existau deja cele mai prospere orașe, grație comerțului pe râul Loire, orașe protejate de fortărețe solide. Mai mult, fertilitatea regiunii i-a atras denumirea de „grădina Franței”, denumire care s-a schimbat mai târziu în „grădina regilor”, datorită preferinței regilor Franței din perioada Renașterii pentru această regiune.

Construcția castelelor a început în secolul XII, primul dintre ele fiind cel din Angers. Minți luminate ale timpului au lucrat la ridicarea lor. Se spune că inspirația regală a fost iluminată de geniul învățaților lumii, precum Leonardo da Vinci – care a schițat planurile unor castele ori chiar a locuit în ele. În mod tradițional, genul de cetăți ca Angers erau cenușii, triste și lipsite de confort. Ducele de Berry a decorat fortăreața cu numeroase turnulețe, creând un castel în stil gotic.

În perioada Renașterii, adusă în Franța de Charles al VII-lea la sfârșitul secolului XV, armonia, grația și echilibrul erau cerințele principale la ridicarea unui castel, adesea comandat de

vreun nobil pentru a-și face nevasta fericită. Un exemplu în acest sens este *Azay-le-Rideau*, un castel de basm pe malul râului Indre, al cărui scop era de a impresiona oaspeții cu decorațiunile sale luxoase. Acest stil a atins punctul culminant când s-a construit Chenonceau pe malul râului Cher, castel menit să găzduiască baluri pompoase și oaspeți din familii regale.

Castelul *Chambord*, rezultatul combinației dintre imaginația lui Leonardo da Vinci și visele regelui Francois I, este o creație grandioasă, cu 440 de camere și zeci de turnuri și turnulețe. Cel mai mare castel din valea Loirei, Chambord dispune de 13.000 de acri de pădure și este înconjurat de un zid de 32 de kilometri. Fosta scenă a pieselor lui Molière, piese montate aici pentru Regele Soare, Ludovic al XIV-lea, castelul a fost multă vreme neglijat și aparține acum statului.

Supranumit Castelul Damelor, *Chenonceau* este construit ca un pod peste râul Cher, iar principala lui destinație a fost de reședință a amantelor regale. Aici se pot vedea, perfect conservate, mobilier și tapițerii din secolul al XV-lea, iar partea de clădire construită peste

pod adăpostește și acum marea sală de bal.

Numele de „Castelul Damelor” vine de la faptul că trei femei celebre au locuit aici: Caterina de Medici (soția lui Henri al II-lea), Diane de Poitiers (amanta aceluiași rege) și Mary, regina Scoției. Chenonceau nu este deosebit doar datorită arhitecturii, grădinilor și istoriei sale, ci și datorită calității deosebite a colecțiilor care pot fi admirate în interiorul său: mobila renașcentistă, pânze semnate de Rubens,

Amboise

Ussé

Tintoretto, Rigaud, Nattier...

Cel mai important castel al Renașterii este considerat a fi *Amboise*, probabil și datorită faptului că aici se află mormântul lui Leonardo da Vinci. Ridicat în secolul al XIII-lea de către familia Amboise, castelul a fost pe rând proprietate privată, domeniu al Coroanei și reședință a Delfinilor, primii moștenitori ai tronului.

Despre castelul *Ussé*, cel mai frumos din întreaga Franța, se spune că a fost sursa de inspirație a lui Charles Perrault pentru

povestea sa, „Frumoasa din pădurea adormită”. De asemenea, se mai spune că una din proprietare, ducesa de Durras, a fost iubita poetului Viscont René de Chateaubriand, iar când acesta a murit, în 1848, ea a oprit toate ceasurile din castel, exact ca în povestea mai sus amintită. Descendentul ei, ducele de Blacas, actualul proprietar al castelului (care locuiește în una din aripile castelului), luminează feeric clădirea în fiecare noapte, spre marea bucurie a vizitatorilor.

E. Iova

Chenonceau